

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Golda Meirová a mediální obraz Jomkipurské
války a Mnichovského masakru z perspektivy
izraelských deníků *Davar* a *Ma'ariv***

Ester Alexeev

Plzeň 2021

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodních studií

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízkovýchodních studií

Bakalářská práce

**Golda Meirová a mediální obraz Jomkipurské
války a Mnichovského masakru z perspektivy
izraelských deníků *Davar* a *Ma'ariv***

Ester Alexeev

Vedoucí práce:

Mgr. Zbyněk Tarant, Ph.D.

Katedra blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2021

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2021

.....

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Zbyňkovi Tarantovi, Ph.D., za cenné rady a odborné vedení při psaní této práce. Současně děkuji rodině a přátelům za podporu při studiu.

OBSAH

ÚVOD	1
METODOLOGIE	3
TRANSKRIPCE HEBREJSKÝCH VÝRAZŮ	3
1 HISTORICKÝ KONTEXT	4
1.1 Carské Rusko v 19. století	4
1.2 Osídlování Palestiny	5
1.2.1 Histadrut.....	5
1.2.2 Mapaj.....	6
2 ŽIVOT GOLDY MEIROVÉ.....	8
2.1 Rodina.....	8
2.2 Život ve Spojených státech.....	9
2.2.1 Život v Denveru	11
2.2.2 Morris Meyerson.....	12
2.2.3 Návrat do Milwaukee.....	13
2.3 Emigrace do Palestiny.....	14
2.3.1 Kibuc Merchavia.....	15
2.3.2 Život v Jeruzalémě	17
2.3.3 Pobyť ve Spojených státech amerických.....	18
2.3.4 Vznik Státu Izrael.....	19
3 GOLDA MEIROVÁ A MÉDIA	23
3.1 Vztah Goldy Meirové k médiím	23
3.1.1 Deník <i>Davar</i> (1925).....	24

3.1.2 Deník <i>Ma'ariv</i> (1948).....	25
4 UDÁLOSTI ZVOLENÉ KE KOMPARACI.....	27
4.1 Mnichovský masakr (1972)	27
4.1.1 Průběh útoku.....	27
4.2 Jomkipurská válka (1973).....	29
4.2.1 Průběh války.....	29
5 MEDIÁLNÍ OBRAZ GOLDY MEIROVÉ	31
5.1 Pohled deníků na Goldu Meirovou a Mnichovský masakr	31
5.2 Pohled deníků na Goldu Meirovou a Jomkipurskou válku	34
5.3 Komparace	38
ZÁVĚR	40
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	43
RESUMÉ.....	52
SEZNAM PŘÍLOH.....	53
PŘÍLOHY	54

ÚVOD

Golda Meirová zasvětila svůj život budování židovského státu, který byl po dobu dvou tisíc let pouze myšlenkou a touhou mnoha Židů po celém světě. Ještě před vznikem židovského státu na území Palestiny se aktivně zapojovala do činností organizací podporujících vznik Státu Izrael. Vyrůstala s celou svou rodinou v bývalém Sovětském svazu, kde byli Židé po staletí národnostní menšinou. Sama se však domnívala, že je pro židovský národ zapotřebí vytvořit samostatný stát a budoucnost židovského národa neviděla v diaspoře.

Téma vzniku samostatného židovského státu prostupuje celým jejím životem a právě momenty, které k jeho vzniku přispěly nejvíce, bych ráda objasnila ve své bakalářské práci. Hlavním cílem je přiblížit politicko-spoolečenský význam této osobnosti. Práce se bude dále v této souvislosti zabývat i způsobem, jakým Goldu Meirovou a její politiku reflektovaly labouristický deník *Davar* a nadstranický deník *Ma'ariv*. Mediální obraz Goldy Meirové získáme analýzou denního tisku výše zmíněných periodik *Davar* a *Ma'ariv*, která dosud nebyla kompletně přeložena do češtiny.

Práce je rozčleněna do pěti částí, které se budou zabývat životem Goldy Meirové, její angažovaností v sionistických organizacích, emigrací, politickou kariérou a mediálním obrazem, a to během Mnichovského masakru (1972) a Jomkipurské války (1973).

První část práce s názvem „Historický kontext“ se zaměří na stručnou prezentaci dějin v carském Rusku v 19. století. Nastíní život Židů za vlády cara Mikuláše I. a cara Alexandra II. Zmíní také významné organizace, ve kterých Golda Meirová aktivně působila. Jedná se o odborový svaz *Histadrut* a politickou stranu *Mapaj*.

Druhá část práce, „Život Goldy Meirové“, shrnuje důležité okamžiky v životě Goldy Meirové, které měly nezastupitelný vliv na utváření celé její

osobnosti a jejích názorů. Práce se pokusí analyzovat její život za pomoci relevantních zdrojů, mezi nimiž je i autobiografická kniha Goldy Meirové „My life“.

Třetí část práce s názvem „Mediální obraz Goldy Meirové“ se bude věnovat obecně vztahu Goldy Meirové k médiím v průběhu jejího života. Také krátce shrne historii a vývoj stranického deníku *Davar* a nadstranického deníku *Ma'ariv*.

V další, čtvrté části nazvané „Události zvolené ke komparaci“ se tato práce zabývá Jomkipurskou válkou a Mnichovským masakrem. Pro přiblížení celé tehdejší nelehké situace v období čtvrté izraelsko-arabské války¹ a teroristického útoku v Mnichově jsou v této práci nastíněny také historické okolnosti a postoje tehdejší premiérky. Tyto události jsou vybrány z toho důvodu, že byly pro tehdejší vládu zásadní, a to jak z pozice Goldy Meirové, tehdejší premiérky Státu Izraele, tak i obecně v kontextu historie Státu Izrael.

V návaznosti na historické okolnosti se v poslední, páté části s názvem „Mediální obraz Goldy Meirové“ práce věnuje pohledu deníků *Ma'ariv* a *Davar* na Mnichovský masakr a Jomkipurskou válku. Tato část se také zabývá rozborem dílčích citací a pohledů na tehdejší vládu a premiérku Goldu Meirovou. Rozdílné postoje těchto deníků tato práce v závěru popíše a rozebere.

---

¹ Yom Kippur War. *Encyclopædia Britannica*.

METODOLOGIE

Tato bakalářská práce využívá primární i sekundární zdroje. V prvních dvou kapitolách práce, které se zabývají životem Goldy Meirové, jsou použity především sekundární zdroje. Jednalo se zvl. o životopisné a historické knihy. Od třetí kapitoly, kde se zkoumá mediální obraz tehdejší premiérky a historické okolnosti událostí, jsou využívány také primární zdroje – deníky *Davar* a *Ma'ariv* v původním hebrejském jazyce. Ty jsou dostupné na webových stránkách Národního archivu v Izraeli.

V této práci se od začátku používá příjmení „Meirová“. Pro upřesnění: Golda Meirová se v mládí jmenovala Golda Mabovičová, po svatbě s Morrisem Meyersonem pak Golda Meyersonová. Až v červnu roku 1956 David Ben Gurion požádal všechny zaměstnance zahraničních služeb o přijetí hebrejského příjmení.² Golda Meyersonová, tehdejší ministryně zahraničních věcí, se rozhodla používat příjmení Meirová. Slovo meir v hebrejštině znamená „osvětlit“.³

TRANSKRIPCE HEBREJSKÝCH VÝRAZŮ

Veškeré hebrejské názvy jsou uváděny v kurzívě pro větší přehlednost. Fonetický přepis do českého jazyka je podle knihy *Judaismus od A do Z*.⁴

---

² POGREBIN, L. C. Golda Meir. *Jewish Women's Archive*.

³ Tamtéž.

⁴ NEWMAN, J. – SIVAN, G. *Judaismus od A do Z: slovník pojmů a termínů*, str. 9–12.

1 HISTORICKÝ KONTEXT

1.1 Carské Rusko v 19. století

Ve východní Evropě v 19. století žilo sedm miliónů Židů – jednalo se například o Polsko, Rumunsko a některé oblasti Rakouska-Uherska.⁵ Židé zažívali neustále pocit bezpráví a strachu. Postoj tehdejšího autokratického režimu v Rusku považoval Židy za nepřátele říše. Po rozdělení Polska v roce 1795, kdy Rusové získali část polského území, byli nuceni zabývat se Židy.⁶ Ti měli v tehdejším Rusku nespočet zákazů. Nemohli cestovat a žít mimo určená území, tzv. „pásma osídlení.“⁷ Zároveň byli omezováni v zaměstnání, neboť nemohli vykonávat jakékoliv řemeslo. Část židovské populace tak byla odsouzena k chudobě.⁸

Ke zhoršení situace došlo v roce 1827 za vlády cara Mikuláše I.,⁹ který vydal kantonální dekrety. Židovští muži byli povinni absolvovat vojenskou službu, při níž docházelo k nucenému křtu. Další snahou režimu bylo zrušit veškeré židovské školy. V roce 1855¹⁰ se stal novým carem Alexandr II. a během jeho vlády došlo k určitému uvolnění represí vůči Židům. Netrvalo to ale dlouho. Dne 1. března 1881 byl na ruského cara spáchán atentát. Režim se obával dalších útoků ze strany utlačovaného lidu, proto začal rozšiřovat nesmyslná obvinění namířená proti Židům. Vyvolalo to masové pogromy židovské menšiny. To spustilo hromadnou emigraci židovské populace.¹¹

---

⁵ TERNER, E. *Dějiny státu Izrael*, str. 40.

⁶ JOHNSON, P. *Dějiny židovského národa*, str. 437.

⁷ Konečná verze „pásma osídlení“ byla hotová v roce 1812. JOHNSON, P. *Dějiny židovského národa*, str. 437.

⁸ TERNER, E. *Dějiny státu Izrael*, str. 40.

⁹ JOHNSON, P. *Dějiny židovského národa*, str. 437–438.

¹⁰ Alexander II. *Encyclopædia Britannica*.

¹¹ TERNER, E. *Dějiny státu Izrael*, str. 40.

1.2 Osidlování Palestiny

Před vznikem židovského státu došlo k řadě důležitých událostí, které se vážou k životu Goldy Meirové. Její aktivní činnost byla spojena s *jišuvem*, tehdejším označením židovských osad v Palestině. Po rozhodnutí Společnosti národů v San Remu v roce 1920 přidělit Palestinu Velké Británii byla založena Židovská agentura. Zásadním úkolem agentury byla podpora budování židovského státu pro přistěhovalecké vlny. Vznikaly například zemědělské kolektivní osady (některým z nich se říkalo kibucy), kde Golda Meirová se svojí rodinou také žila. Jednalo se o komunity v socialistickém duchu, které obhospodařovaly půdu. Zakládaly se na principu rovnosti členů, soužití a utváření jedné velké rodinné komunity.¹² Jednou z dalších klíčových organizací, v nichž Golda Meirová aktivně působila, byl odborový svaz *Histadrut*.

1.2.1 Histadrut

Jedním z důležitých milníků při snaze o nový stát bylo založení *Histadrutu*. Tato organizace vznikla v prosinci 1920 jako původně nadstranický odborový svaz. Jedná se o nejstarší a největší instituci práce v Izraeli, která měla původně za cíl zajišťovat ekonomické aktivity pro židovské pracovníky.¹³ Již dříve byla snaha vytvořit obdobnou organizaci, ale vzhledem k nejednotnosti politických stran k tomu nedošlo. Zakladatelé *Histadrutu* byli rusko-židovského původu, především přistěhovanci druhé *aliji* v letech 1904–1914, kteří byli členy levicových stran práce *Achdut ha-‘Avoda* a *Po‘al ha-ca‘ir*.¹⁴

Hlavním cílem *Histadrutu* bylo zajistit práci židovským přistěhovalcům, podporovat osídlení v Palestině, rozvíjet kulturu a jazyk a vybudovat rozmanitou společnost. „Histadrut se nespokojil s úkolem běžných odborů, totiž se zastupováním zájmů pracujících vůči zaměstnavatelům.“¹⁵ Spravoval

---

¹² KRUPP, M. *Sionismus a stát*, str. 50–61.

¹³ Israel Society & Culture. *The Histadrut. Jewish Virtual Library a Project of Aice*.

¹⁴ ČEJKA, M. *Izrael a Palestina: Minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*, str. 52.

¹⁵ KRUPP, M. *Sionismus a stát*, str. 78–80.

ekonomické, kulturní, sportovní a průmyslové organizace, které umožnily vznik židovského státu. Mezi nejznámější patří *Bank Hapoalim* („Banka dělnické třídy“), stavební společnost *Solel Bone* („Stavbař“) a největší zdravotní organizace *Kupat cholim Klalit* („Zdravotnická péče“).¹⁶

Členem *Histadrutu* se mohl stát každý bez rozdílu pohlaví, ale ani tak ženy neměly stejné postavení jako muži. Ženy se cítily diskriminované, a to jak z hlediska platu, tak i společenského postavení. Pozice pracujících žen se lišila podle místa působiště. Ženy v zemědělství měly lepší postavení než ženy pracující ve městech. Podstatným rozdílem byl jednak finanční nepoměr mezi ženami, ale také podmínky k výkonu práce. Ženy byly většinou zaměstnány v zemědělství a průmyslu.¹⁷ Příslušnice *Histadrutu* se stávaly automaticky členkami ženského oddělení *Mo'ecet ha-Po'alot* („Rada pracujících žen“), které bylo podřízené výkonnému výboru *Histadrutu* *Va'adat ha-po'el* („Rada pracujících“).¹⁸

1.2.2 Mapaj

Strana *Mifleget po'alej Erec Jisra'el*, zkráceně *Mapaj* („Dělnická strana Izraele“), byla založena 5. ledna 1930¹⁹ sloučením dvou labouristických stran *Achdut ha-'avoda* a *Hapoel Hacair*.²⁰ Mezi zakládajícími členy byl David Ben Gurion, dřívější člen strany *Achdut ha-'avoda*, Itzak Ben Cvi, druhý prezident Státu Izraele, a duchovní vůdce strany Berl Katznelson.²¹ Strana *Mapaj* získala sloučením výhodnou pozici. Členové politické strany zastávali vedoucí pozici v *Histadrutu*, a tím si zajistili dominantní kontrolu.²² Dohled a vliv, který tím

---

¹⁶ Israel Society & Culture. The Histadrut. *Jewish Virtual Library a Project of Aice*.

¹⁷ STERN, Bat Sheva, M. Histadrut. *Jewish Women's Archive*.

¹⁸ Tamtéž.

¹⁹ HEADAPOHL, J. Today in Israeli History: Jan. 5, 1930 – Mapai Party Founded. *The Detroit Jewish News*.

²⁰ ČEJKA, M. *Izrael a Palestina: Minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*, str. 52.

²¹ Celým jménem Jicchak Berl Katznelson. TARANT, Z. *Československý churban – Mnichovská dohoda a druhá československá republika optikou sionistického jišuvu v Palestině (1938–1939)*, str. 47.

²² JOHNSTON, S. D. Major Party Politics in a Multi-Party System: The Mapai Party od Israel. *II. Politico*, str. 334–335.

strana *Mapaj* získala, byl naprosto legitimní. Každých pět let probíhaly volby. Hlavní výkonné a zastupitelské orgány byly přiděleny podle výsledků politických stran ve volbách. Tímto pravidlem se řídily také ostatní orgány *Histadrutu*.²³

V roce 1933 proběhly volby do sionistického kongresu, kde tato strana získala 50 % hlasů, a tím si zajistila kontrolu ve výkonných organizacích. Ve skutečnosti byl vliv strany daleko větší. Nejvlivnější pozice v jednotlivých institucích byly obsazeny členy strany *Mapaj*.²⁴ V roce 1935 se David Ben Gurion stal předsedou řídicího sionistického výboru a Židovské agentury, založené v roce 1920.²⁵ Jeho snahou bylo docílit vzájemné spolupráce mezi *jišuvem* a stranami dělnických hnutí. Od roku 1935 se tak politická strana *Mapaj* stala lídrem sionistického hnutí, jež směřovala ke vzniku židovského státu.²⁶

Po založení Státu Izrael byla strana *Mapaj* lídrem parlamentních voleb. Svoje postavení obhájila celkem pětkrát.²⁷ Golda Meirová byla ve volbách v roce 1949 zvolena za stranu *Mapaj*. V roce 1968 došlo ke sloučení stran *Achdut ha 'avoda*, *Rafi* a *Mapaj* a vznikla *Mifleget ha- 'avoda* („Strana Práce“).²⁸

---

²³ Jednalo se například o průmyslové podniky, banky, pojišťovny. MEDDING, P. *Mapai in Israel: Political Organisation and Government in a New Society*, str. 237–239.

²⁴ MEDDING, P. *Mapai in Israel: Political Organisation and Government in a New Society*, str. 237–239.

²⁵ David Ben Gurion. *Knesset.gov.il*

²⁶ SEGEV, T. *One Palestine Complete: Jews and Arabs under the British Mandate*, s. 417; KRUPP, P. *Sionismus a stát*, str. 87.

²⁷ Worker's Party of Eretz Yisrael (Mapai). *Knesset.gov.il*

²⁸ History and Overview of the Labor Party. *Jewish Virtual Library a Project of Aice*.

2 ŽIVOT GOLDY MEIROVÉ

2.1 Rodina

Golda Meirová se narodila 3. května 1898 v Kyjevě²⁹ do tradiční židovské rodiny. Ta se do Kyjeva přestěhovala krátce po narození prvorozené dcery Šejny. Důvodem přestěhování byla potřeba zlepšit jejich životní situaci, která byla v Rusku velmi těžká. Žili v chudobě a strachu z ruské diktatury a jí podněcovaných pogromů židovského obyvatelstva.³⁰

Matka Goldy pocházela z města Pinsk v dnešním Bělorusku. Jmenovala se Blume Neidičová a byla nejstarší dcerou z osmi dětí, šesti dcer a dvou synů. Otec Goldy se jmenoval Moše Jicchak Mabovič a pocházel z dnešní Ukrajiny. Bohužel v útlém věku osiřel. Živil se jako tesař, i přes to však po absolvování povinné vojenské služby studoval na *ješivě*. Sňatek Goldiných rodičů byl podle tehdejších zvyklostí předem dohodnut, oddáni byli ve městě Pinsk. Postupně se jim narodilo osm dětí, z nichž přežily tři dcery – Šejna, Golda a Cipke. Golda Meirová dostala jméno po své babičce, matce Blume.³¹

V Kyjevě se otec Goldy Meirové živil opravováním nábytku pro vládní orgány a pro školní knihovny. Začalo se mu dařit tak, že mohl vydělané peníze investovat do budování vlastní tesařské dílny. Naneštěstí se politická i ekonomická situace zanedlouho výrazně zhoršila a bylo velmi obtížné sehnat zakázky. Rodina považovala za příčinu vzrůstající antisemitismus.

---

²⁹ Kyjev patřil v té době k Rusku, dnes je to území Ukrajiny. MEIR, G. *My Life*, str. 13–17.

³⁰ MEIR, G. *My Life*, str. 13–17.

³¹ Tamtéž, str. 13–17.

Do této nelehké situace se jim navíc v roce 1903 narodila třetí dcera Cipke. Nakonec se tak raději rozhodli navrátit do Pinsku k prarodičům. Toto město se mezitím stalo centrem sionismu a celá rodina se tam cítila bezpečněji.³²

Když bylo Meirové pět let, otec emigroval do Spojených států amerických, kam v té době odcházelo mnoho Židů z východní Evropy. Golda Meirová spolu se svými dvěma sestrami a matkou zůstaly samy. Až v roce 1906 po svátku Pesach rodina odjela za otcem.³³

2.2 Život ve Spojených státech

Emigrace do Ameriky byla řešením pro mnoho Židů z východní Evropy. V roce 1906 odešlo kromě rodiny Goldy Meirové z Ruska skoro sto šedesát tisíc Židů³⁴ a řada z nich se usadila stejně jako oni v Milwaukee ve státě Wisconsin. Tam byla také přesunuta pobočka sionisticko-socialistické organizace *Po'alej Cijon*.³⁵ Meirová byla ohromena možnostmi, které jí nová země poskytovala. Sama v rozhovoru v roce 1975 popisuje své zážitky těmito slovy: „Amerika, jak jsem ji poznala, byla místem, kde muž na koni chránil průvod pracujících, kdežto Rusko, jež jsem znala, bylo místem, kde muži na koních masakrovali Židy a mladé socialisty.“³⁶

Neprodleně po příjezdu začala Golda Meirová docházet každý den do školy Fourth Street,³⁷ kde se postupně naučila mluvit plynule anglicky. Chodila tam každý den od devíti do tří hodin odpoledne. Pro Meirovou to byl podstatný rozdíl oproti studiu v carském Rusku, kde docházela pouze na

---

³² MEIR, G. *My Life*, str. 14–17.

³³ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 5–7.

³⁴ Přesné číslo je 153 748 ruských Židů z Ruska. MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 10.

³⁵ SWITCHKOW, L. J. – GARTNER, L. P. *History of the Jews in Milwaukee*, str. 235–255.

³⁶ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 23; ŠOLLEROVÁ, T. *Golda Meirová: židovské kořeny v jejím politickém díle*, str. 16.

³⁷ V roce 1979 škola byla přejmenovaná a od té doby nese jméno Golda Meir school. School Named for Golda Meir. *The New York Times Archives*.

soukromé hodiny několikrát týdně k rabínovi. Ten ji učil pouze židovské tradice, historii židovského národa a hebrejštinu.

Výuku ve škole Golda Meirová shledala velmi přínosnou a nové znalosti pokládala za důležité. Stala se dokonce jednou z nejlepších studentek ve třídě a její učitelé ji ve studiu podporovali. Brzy se ve třídě spřátelila se dvěma spolužačkami, které byly rovněž původem z východní Evropy, Reginou Hamburgerovou a Sárou Federovou.³⁸ S Reginou docházela do veřejných knihoven, kde si půjčovaly knihy francouzských, amerických a ruských spisovatelů 19. století. Tyto publikace na Meirovou nesmírně zapůsobily a později je často zmiňovala během veřejných projevů.³⁹

Na rozdíl od Goldy Meirové, která se rychle začlenila, její starší sestra Šejna odmítala jakékoliv zapojení do zdejšího života. Z donucení vypomáhala rodičům v jejich obchodě, kde se cítila osamocená. Brzy se tak její vztah s rodiči natolik zhoršil, že se rozhodla opustit rodinu. Získala práci v továrně na pánské oděvy v Chicagu.⁴⁰ Přestože se po několika měsících vrátila zpátky domů, vztah s rodiči již nebyl jako dříve. Její zdravotní stav se v Chicagu výrazně zhoršil. Rodiče ji proto poslali do sanatoria v Denveru. Šejna se poté rozhodla v Denveru zůstat. Tam ji následoval i její budoucí manžel Šamaj Korngold.⁴¹

Po odchodu sestry musela Golda Meirová rodičům pomáhat v obchodě. Často se tak stávalo, že chodila do školy pozdě na výuku.⁴² Podporu rodičů ve studiu Meirová neměla ani po absolvování základní školy, kterou jako jediná dokončila. Rodiče obecně byli toho názoru, že role ženy je především v založení rodiny. Když Golda Meirová projevila zájem o navazující studium na zdejším gymnáziu North Division, její rodiče byli zcela proti. Přáli si, aby si jejich dcera našla dobrou práci a brzy se vdala za dobře vydělávajícího muže. Její matka

---

³⁸ DAVIDSON, M. *The Golda Meir Story*, str. 65–67; MEIR, G. *My Life*, str. 33.

³⁹ MEIR, G. *My Life*, str. 12.

⁴⁰ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 23.

⁴¹ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 24–25.

⁴² Tamtéž, str. 24–25.

Blume se k celé situaci vyjádřila těmito slovy: „Dívky nepotřebují vzdělání. Potřebují se připravit na manželství.“⁴³

I před odpor rodičů Golda Meirová v roce 1912 začala docházet na gymnázium. Chtěla se stát učitelkou. Rodiče na ni začali naléhat, aby se vdala za zámožného Žida, který o ni měl zájem. Meirová se proto rozhodla přestěhovat ke své starší sestře do Denveru, která ji naopak ve studiu podporovala.⁴⁴ Meirová obecně cítila ke starší sestře velkou důvěru a nacházela u ní pochopení.⁴⁵ Sama ve své knize „My Life“ uvádí, že svou sestru považovala za vzor a záleželo jí vždy na jejím uznání: „V každém ohledu byla výjimečná, sloužila mi jako zářný příklad, nejdůvěrnější přítel a věrný rádce.“⁴⁶

2.2.1 Život v Denveru

Po příjezdu do Denveru v roce 1912 se Meirová ve svém novém bydlišti velmi rychle usadila. Plnila své školní povinnosti v místním gymnázium North Side a v odpoledních hodinách vypomáhala švagrovi Šamajovi s jeho prací.⁴⁷ S velkým zájmem se účastnila diskuzí mládežnického spolku anarchistů a sionistů. Ten probíral aktuální problémy společnosti. Častými náměty byly: současný vliv emancipace žen, rozbroj mezi menševiky a bolševiky ve vztahu k Židům, aktivity žen v politice a socialistický sionismus.⁴⁸

Již v průběhu dětství se Golda Meirová zvědavě vyptávala Šejny na sionismus a socialismus. Ta se již v carském Rusku aktivně účastnila diskuzí o těchto tématech. Postupně tak zasvěcovala Meirovou do aktuálního dění v Palestině. Vyprávěla jí o Theodoru Herzlovi a snahách levicově orientovaných aktivistů v uskupení *Po'alej Cijon* v čele s židovským lídrem Borochovem.⁴⁹

---

⁴³ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 17.

⁴⁴ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 26.

⁴⁵ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 16.

⁴⁶ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 23.

⁴⁷ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 15; BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 27.

⁴⁸ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 29.

⁴⁹ ZOUPLNA, J. *Od jišuvu k Izraeli*, str. 60.

Golda Meirová si tak prohloubila své znalosti. Dozvěděla se o aktivitách *Po'alej Cijon* v Palestině a o vůdci konkurenční strany *ha-Po'al ha-ca'ir* („Mladý dělník“) Aaronovi Davidovi Gordonovi (1856–1922).⁵⁰ Ten byl velkým podporovatelem fyzické práce Židů na půdě. Zastával názor, že fyzická práce židovský národ osvobodí od neustálého stěhování bez nároku na vlastní domov. Na rozdíl od *Po'alej Cijon* odmítal marxismus.⁵¹ Goldě Meirové bylo jeho myšlení velmi blízké.

Zato vztah se sestrou se zhoršoval. Meirová se cítila sestrou neustále urážená a osočovaná, a proto se rozhodla odejít. Nejprve se přestěhovala ke svým známým a našla si práci v obchodě. Poté si pronajala malý pokoj ve městě. Kvůli práci musela opustit také gymnázium. Po necelém roce obdržela od svého otce dopis s naléháním: „Kdybych si vážil života své matky, vrátil bych se brzy domů.“⁵² Golda Meirová se nakonec rozhodla vrátit k rodičům, kde mohla dokončit studium.⁵³

2.2.2 Morris Meyerson

V roce 1912, během pobytu u sestry Šejny, se Golda Meirová poprvé setkala se svým budoucím manželem Morrisem Meyersonem. Byl jedním z členů mládežnického spolku. Narodil se do chudé rodiny v Litvě. Stejně jako rodina Goldy Meirové emigrovali do Spojených států amerických. Morris Meyerson byl intelektuál. Jeho velkým zájmem byla literatura, umění a hudba.⁵⁴ S Goldou Meirovou se poznal blíže poté, co se odstěhovala od své starší sestry. Pro osamělou Meirovou byl velmi inspirativním mužem. Vyprávěl jí o literatuře, klasické hudbě, historii a filosofii. Zároveň u něj nacházela pochopení a podporu, čehož se jí od rodiny nedostávalo. Meirová ho velmi obdivovala a byla do něj

---

⁵⁰ KRUPP, P. *Sionismus a stát*, str. 55.

⁵¹ ZOUPLNA, J. *Od jišuvu k Izraeli*, str. 60.

⁵² MEIR, G. *My Life*, str. 52.

⁵³ Tamtéž, str. 52.

⁵⁴ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 15–16.

velice zamilovaná.⁵⁵ To, že nebyl zastáncem sionismu, pro tuto chvíli nehrálo velkou roli.⁵⁶

3.2.3 Návrat do Milwaukee

Po návratu do Milwaukee v červnu 1916 Golda Meirová absolvovala střední školu a začala se aktivně věnovat dvouletému kurzu na učitelku a sionistickému hnutí *Po'alej Cijon*. Zapojila se také do činností Amerického židovského kongresu. Sbírala peníze pro osadníky v Palestině a účastnila se shromáždění.⁵⁷ Stále více doufala, že se jednoho dne přestěhuje s Meyersonem do Palestiny. Meirová se ho intenzivně snažila přesvědčit o emigraci do Palestiny. Meyerson nebyl toho názoru, že Židé potřebují vlastní stát. Přikláněl se k tomu, že Židé mohou žít všude a nacionalismus je cesta k neštěstí. Zároveň měl velkou obavu z kolektivního života v kibucu a z práce v zemědělství.⁵⁸ Meirová ho neustále přesvědčovala o pravém opaku. Morris Meyerson se nakonec rozhodl odejít s ní do Palestiny pod podmínkou, že se vezmou. Proto v prosinci 1917 proběhla tradiční židovská svatba v rodinném kruhu.⁵⁹

Kvůli probíhající první světové válce a omezené lodní dopravě ale musela Meirová s manželem zůstat ve Spojených státech. I tak byl sen o židovské domovině stále reálnější. Už krátce před svatbou dorazily do sionistického hnutí v Americe zprávy o Balfourově deklaraci.⁶⁰ Golda Meirová se nadále věnovala aktivitám, které byly spojené se sionismem: cestovala jako delegátka, zúčastňovala se jednání, sháněla finanční dary a trávila většinu času s členy *Po'alej Cijon*. Pevně věřila, že brzo nastane den, kdy se přestěhují. Byla silně přesvědčena o tom, že její činnost a podpora budování židovského státu je jí předurčena. Její nadšení mohlo pramenit z dětství stráveného v nesvobodné

---

⁵⁵ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 16.

⁵⁶ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 30.

⁵⁷ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 19.

⁵⁸ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 18.

⁵⁹ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 36.

⁶⁰ TERNER, E. *Dějiny státu Izrael*, str. 51.

zemi a z veškerých útrap spojených s jejím původem. Spojené státy americké jí pak poskytly skvělé zázemí k získání jistého sebevědomí, nezbytného pro vybudování vysněného státu. Otázkou je, zda představa Goldy Meirové nebyla přehnaně naivní. Jak sama uvádí: „Pravdou je, že jsem neměla přesné informace, ale věděla jsem, že do toho chci jít.“⁶¹

V roce 1921 se naskytla možnost opustit Spojené státy americké. Vydělali si potřebné peníze na cestu a vydali se přes Atlantik. Dne 23. dubna 1921 Meirová s manželem, sestrou Šejnou a jejími dětmi Juditou a Chajimem odcestovali do Palestiny.⁶²

2.3 Emigrace do Palestiny

Dne 14. července 1921 Golda Meirová s rodinou dorazila do Tel Avivu.⁶³ Krátce předtím probíhala třetí *alija*, a to přesně od roku 1919 do poloviny roku 1920.⁶⁴ Prvních několik měsíců si celá rodina pronajímala dvoupokojový byt v Tel Avivu, kde nebyla elektřina, ani funkční vodovod. Kuchyň spolu se záchodem sdíleli s dalšími osobami.⁶⁵ Morris Meyerson brzy získal práci jako účetní v britské společnosti. Meirová dostala nabídku místa učitelky angličtiny. Práci odmítla s jasným názorem: „Nepřijela jsem do Palestiny proto, abych učila angličtinu.“ Už od vstupu do dělnické strany *Po'alej Cijon* toužila po životě v kibucu. Zvolila si kibuc Merchavia v oblasti Jizre'elského údolí na severu. Tento kibuc ji oslovil především tím, že většina členů kibucu měla podle jejího mínění obdobný původ jako ona a její manžel. Mnoho členů totiž přišlo ze Spojených států a mluvilo anglicky a jidiš.⁶⁶

---

⁶¹ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 36.

⁶² MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 19–23.

⁶³ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 41.

⁶⁴ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 25.

⁶⁵ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 43.

⁶⁶ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 27–28.

2.3.1 Kibuc Merchavia

V roce 1910 židovský sociolog německého původu Franz Oppenheimer vytvořil plán na založení soběstačné zemědělské osady Merchavia v osmanské Palestině. Jeho snahou bylo vybudovat družstevní samosprávu zemědělské komunity, která by dostávala měsíční mzdu za odvedenou práci a zároveň by obdržela zisk pro komunitu. Oppenheimer tím chtěl pomoci s vytvořením nezávislého a soběstačného konceptu. V roce 1914 se tak transformovalo družstvo na kibuc Merchavia. O sedm let později do něj bylo přijato dvacet členů *Po'alej Cijon* převážně ze Spojených států amerických.⁶⁷

V době, kdy Golda Meirová s rodinou přijela do Tel Avivu, bylo členů kibucu celkem třicet pět a výdělek si dělili na půl se Světovou sionistickou organizací.⁶⁸ Přestěhovat se do Merchaviy jí přišlo jako ten nejlepší nápad. Po několikátém odmítnutí její žádostí se rozhodla sama navštívit kibuc, aby se dozvěděla, proč je nepřijali. Díky své energické povaze docílila toho, že je vedení kibucu přijalo, ale pouze na zkušební měsíc. Po měsíci tvrdé fyzické práce na poli byli přijati do kibucu natrvalo. Paradoxem bylo, že Morris Meyerson byl přijat bez jakéhokoliv problému na rozdíl od Goldy Meirové, která se svou cílevědomostí a odlišným chováním zcela vymykala, a tím vyvolávala pocit, že nezapadá do života v kibucu.⁶⁹ Někteří členové kibucu například vnímali Meirovou takto: „Ženy si stěžovaly na Goldino chování v kuchyni, na to, že k večeři nosila punčocháče, že si každý den – nejen o šábesu – žehlila šaty i vlasy a že si za své kapesné koupila klobouk.“⁷⁰

V roce 1923 Meirová zastupovala kibuc Merchavia na sjezdu v Deganii,⁷¹ kde se setkala s významnými představiteli druhé *alije*. Jednalo se o její budoucí spolupracovníky – Davida Ben Guriona, tehdejšího člena socialistické strany

---

⁶⁷ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 27–28.

⁶⁸ Tamtéž, str. 27–28.

⁶⁹ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 47.

⁷⁰ Tamtéž, str. 47.

⁷¹ Kibuc Degania byl vůbec prvním kibucem v Palestině. Založen byl v roce 1920. TERNER, E. *Dějiny státu Izrael*, str. 55.

Achdut ha-‘avoda („Jednota práce“),⁷² generálního tajemníka *Histadrutu* Berla Katznelsona, zakladatele myšlenky dělnického sionismu, a Davida Remeze, člena *Po‘alej Cijon*. Remez byl klíčovou osobou při budování její kariéry. Napomohl jí k získání vysoké pozice v *Histadrutu* a v dalších státních organizacích.⁷³ Prostřednictvím tohoto sjezdu se Meirová aktivně zapojila do politického dění v Palestině. Brzy nato se zúčastnila dalšího sjezdu, tentokrát *Mo‘ecet ha-Po‘alot* („Rady pracujících žen“) v čele s Adou Maimon.⁷⁴ Toto sdružení hájilo práva žen a snažilo se jim zlepšit podmínky na pracovním trhu.

Golda Meirová se stále více angažovala mimo kibuc a jejímu manželovi docházela trpělivost. Když došli k tématu, zda budou mít děti, dal jí na výběr: „Chceš-li mít děti, odcházíme.“⁷⁵ Zda se jedná o reálný důvod, proč Meirová opustila kibuc, není jednoznačně doloženo. Důvodem mohly být Morrisovy zdravotní problémy nebo prohlubující se nepochopení mezi nimi. V rozhovoru z roku 1977 se Meirová vyjádřila ke svému odchodu z kibucu těmito slovy: „Víte, kibuc jsem milovala nade všechno. Měla jsem tam ráda všechno – manuální práci, společenský život, nepřítomnost materialismu... On to však nemohl unést, ani fyzicky, ani duševně.“⁷⁶

Přestěhovala se tak zpět do Tel Avivu za svojí sestrou Šejnou a získala na půl úvazku práci jako účetní v *Histadrutu*. S Morrisem prožívala manželskou krizi, vyvolanou vzájemným nepochopením a odlišným vnímáním života. Morris Meyerson byl roztrpčen z jejího neustálého cestování a z touhy po životě v kibucu. Naopak Golda Meirová byla zklamaná odchodem z kibucu. Blízcí přátelé jejich vzájemné nedorozumění pokládali za definitivní a očekávali, že se Golda Meirová s Morrisem rozvedou.

---

⁷² *Achdut ha-‘avoda* byla sociálně demokratická strana založená sloučením tří stran v roce 1919. TERNER, E. *Dějiny státu Izrael*, str. 56.

⁷³ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 31–32.

⁷⁴ Rada pracujících žen byla založena v roce 1921. Jednalo se o radu, která se zabývala vytvořením pracovních míst pro přistěhovalkyně do Palestiny. Organizovala vzdělávací a sociální akce na podporu žen, mládeže a dětí. V čele vedení byla Ada Maimon (Fishman), a to do roku 1926. BLUMFIEL, W. *Feminist Pioneer, Jerusalem post*.

⁷⁵ MEDZINI, M. *Golda Meir – A political Biography*, str. 31–32.

⁷⁶ Tamtéž, str. 31–32.

Po padesáti letech byla Meirová v rozhovoru tázána, zda někdy uvažovala o rozvodu s Morrisem Meyersonem. Její odpověď může být překvapující, ale sama o rozvodu nikdy neuvažovala. Jejich vztahu si velmi vážila a pokládala ho za velmi cenný.⁷⁷ Dalším významným důvodem, proč zůstali spolu, bylo těhotenství Goldy Meirové. Morris Meyerson získal práci ve stavební firmě Solel Bone v Jeruzalémě, kam se s rodinou přestěhovali.⁷⁸ Dne 24. listopadu 1924 se jim narodil syn Menachem.⁷⁹

2.3.2 Život v Jeruzalémě

Pobyt v Jeruzalémě představoval pro Goldu Meirovou jedno z nejtěžších životních období. Žili ve dvoupokojovém bytě v ultraortodoxní čtvrti *Mea Šearim*. Po narození dcery Sáry 17. května 1926 Meirová zůstala doma a starala se o výchovu dětí. Tím, že přestala pracovat, se rodina dostala do finančních problémů. Sama její sestra se vyjádřila k jejich situaci těmito slovy: „Byli prakticky o hladu. Neřešili, co vařit, ale aby bylo vůbec z čeho vařit.“⁸⁰ Meirová měla strach především z toho, že její děti budou mít hlad. Začali pronajímat jeden z pokojů svého pronajatého bytu. Když začal Menachem chodit do školky, Golda Meirová tam vypomáhala jako prادلena, aby mohla zaplatit školkovné.⁸¹

Její pocity sociální izolace a vnitřního strádání celé situaci nepomáhaly. vzdala se veškerých aktivit a věnovala se naplno dětem. To v ní vyvolalo pocit, že její sen o budování židovské domoviny pomalu mizí. Meirová toto období vnímala takto: „V Jeruzalémě jsem byla jako vězeň. Místo, abych budovala aktivně židovskou vlast a tvrdě na tom pracovala, byla jsem zavřená v maličkém bytě.“⁸² Vzpomínala na kolektivní, tvrdou práci v *kibucu*, která ji činila mnohem

---

⁷⁷ FALLACI, O. *Interview With History*, str. 116.

⁷⁸ Jednalo se o stavební družstvo *Histadrutu*. TERNER, E. *Dějiny státu Izrael*, str. 62.

⁷⁹ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 40–41.

⁸⁰ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 52.

⁸¹ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 53.

⁸² Tamtéž, str. 53.

šťastnější.⁸³ Můžeme se však domnívat, že i vlivem této životní zkušenosti pak Meirová mnohem více chápala přistěhovalce a jejich nelehkou finanční situaci.

Když jí v roce 1928 David Remez⁸⁴ nabídl práci sekretářky v Radě pracujících žen v Tel Avivu, neváhala a nabídku přijala. Ještě v tom samém roce se vrátila do Tel Avivu. V rámci své práce zastupovala v červenci 1928 organizaci na mezinárodní sionistické konferenci v Berlíně („WIZO“)⁸⁵ a reprezentovala také Pionýrské ženy⁸⁶ („Pioneer Women“) ve Spojených státech a Palestině. Velmi často se tak stávalo, že nebyla doma několik týdnů i měsíců. Jak se později vyjádřil Morris: „Do Palestiny jsem přijel jenom z jediného důvodu. Být s Goldou. Ale ona tady nikdy nebyla.“⁸⁷ To byl definitivní konec soužití Morrise Meyersona s Goldou Meirovou. Meyerson doufal, že mateřství Meirovou změní, ale práce pro ni byla přednější.⁸⁸

2.3.3 Pobyť ve Spojených státech amerických

Golda Meirová stále častěji cestovala do Spojených států amerických. Důvodem byla velká hospodářská krize, která v roce 1930 postihla také Palestinu. Vedení *Histadrutu* tak rozhodlo vyslat více zástupců do Ameriky, aby sehnali finanční prostředky a přijali další členy do organizací *Po'alej Cijon* a Pionýrské ženy. Jedním z klíčových představitelů tohoto úkolu se stala Golda Meirová. Sama věřila, že mladá židovská generace v Americe má před sebou jen několik možností, a to buď sionismus, komunismus, anebo úplnou asimilaci. Tu poslední možnost Meirová úplně nepřiznávala. Jak se později ukázalo, pouze 40 000 tisíc amerických Židů podpořilo *Histadrut*, ale ani tak to nebylo zanedbatelné číslo.

---

⁸³ MEIR, G. *My Life*, str. 102.

⁸⁴ CLAYBOURNE, A. *Golda Meir (Leading Lives)*, str. 25.

⁸⁵ SYRKIN, M. *Golda Meir: Israel leader*, str. 86.

⁸⁶ Tato organizace vznikla v roce 1925 s cílem pomáhat ženám, poskytovat jim sociální péči. Aktivně byly zapojené americké židovské ženy do sionismu. MARTIN, Ralph, G. *Golda: Golda Meir, the Romantic Years*, str. 176.

⁸⁷ HITZEROTH, D. *The Importance of Golda Meir*, str. 58.

⁸⁸ MEIR, G. *My Life*, str. 111–112.

V průběhu roku 1932 se Meirová musela vrátit ze služební cesty do Tel Avivu. Její dcera Sára byla ve vážném stavu. Měla zánět ledvin. Po návratu domů požádala *Histadrut*, zda by se mohla s dětmi dočasně přestěhovat do Spojených států, kde by zdejší lékaři její dceři mohli pomoci. Stalo se tak a Golda Meirová skutečně odešla na dva roky do Spojených států. Tam vyhledávala finanční podporu pro *Histadrut* a rozšiřovala zdejší organizaci Pionýrských žen.⁸⁹

Hned po příjezdu hospitalizovala dceru v nemocnici Beth Israel. Během šesti týdnů byla Sára vyléčená a Golda Meirová se mohla opět naplno věnovat práci.⁹⁰ Jejím úkolem bylo zastávat pozici sekretářky Pionýrských žen. Hlavní činností bylo zvýšit počet členů organizace a transformovat ji na národní organizaci. Během svého působení ve Spojených státech zdvojnásobila počet členů z dvou na čtyři tisíce. Cestovala po celé zemi, kde vyprávěla o dělnickém hnutí *Po'alej Cijon* a budování židovské domoviny. Její projevy na jednotlivých setkáních oslovily mnoho lidí. Meirová si tím získala nejen jejich přízeň, ale stala se symbolem budování židovského státu ve Spojených státech. Po odjezdu v roce 1934 se vrátila do vedení *Histadrutu Va'adat ha-po'el*.⁹¹

2.3.4 Vznik Státu Izrael

Od roku 1935 se na území Britského mandátu v Palestině zhoršovala situace mezi Židy a Araby. Docházelo k častým útokům na židovské obyvatele. Arabové požadovali omezení židovského přistěhovalectví a prodeje půdy židovským obyvatelům. Velká Británie si byla vědoma toho, že se chýlí ke druhé světové válce, a podpora arabských států tak mohla upevnit její pozici na Blízkém východě. A tak se Britové rozhodli snižovat Židům migrační kvóty.⁹²

---

⁸⁹ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 61–62.

⁹⁰ MARTIN, Ralph, G. *Golda: Golda Meir, the Romantic Years*, str. 179.

⁹¹ MEDZINI, M. *Golda Meir – A Political Biography*, str. 64.

⁹² BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 81–84.

Golda Meirová byla odhodlaná a připravená jakoukoliv cestou zachránit Židy v Evropě. S pomocí Mosadu⁹³ postupně tajně zajišťovala potřebné zfalšované dokumenty a místa v kibucech. Její snahou bylo zachránit tolik Židů, kolik jen půjde. Meirová tehdy prohlásila: „My matky víme, že židovské děti jsou rozptýlené po celém světě a že židovské matky nás prosí o jediné. Vezměte naše děti pryč, odvezte je kamkoliv, jen je zachraňte z tohoto pekla.“⁹⁴ Britové se snažili zabraňovat ilegálnímu přistěhovalectví a také potlačovali sílíci protibritský odboj Šternovy skupiny *Lechi*⁹⁵ a *Irgun*. Tyto organizace předpokládaly, že klíčem ke změně britské politiky je organizování teroristických útoků na jejich cíle. Ve skutečnosti docházelo k pravému opaku.⁹⁶

Vzájemná nedůvěra mezi Velkou Británií a *jišuvem* se stupňovala. Dne 29. června 1946 došlo k operaci nazvané „Černý Šabat“. Během této akce britští vojáci vnikli do několika center *jišuvu*. Vyhledávali nelegálně držené zbraně a zatkli několik představitelů židovských organizací *Histadrut*, *Lechi* a *Irgun*. Mezi nimiž byl Moše Šaret a David Remez.⁹⁷ Golda Meirová tak musela převzít vedení politického oddělení Židovské agentury, aby nedošlo k pozastavení činnosti. V prosinci 1946 byl uspořádán 22. sionistický kongres v Basileji, kde byla Meirová zvolena do vedení Židovské agentury.⁹⁸ Velká Británie předala 18. února 1947 palestinskou otázku OSN.⁹⁹

Koncem listopadu 1947 Golda Meirová odjela služebně do Zajordánska jednat s králem Abdulláhem z dynastie Hášimovců o budoucím židovském státu a domluvit vzájemnou spolupráci. Jordánský král byl velmi překvapen příjezdem Goldy Meirové. Neočekával, že by mohla být ve vrcholové politice žena. Během

---

⁹³ Mosad byl založen v prosinci roku 1941 jako Institut pro koordinaci. V současnosti se jedná o ústřední ústav pro zpravodajství a speciální operace. Mossad – Israeli intelligence agency. *Encyclopædia Britannica*.

⁹⁴ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 82.

⁹⁵ „Lechi“ je hebrejská zkratka pro Lochamei Chérut Israel („Bojovníci za svobodu Izraele“). Lohamei Herut Israel (Lehi or Stern Gang). *Jewish Virtual Library a Project of Aice*.

⁹⁶ TERNER, E. *Dějiny státu Izrael*, str. 78.

⁹⁷ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 107; ARMSTRONGOVÁ, K. *Jeruzalém*, str. 380.

⁹⁸ WEITZ, Y. Golda Meir, Israel's Fourth Prime Minister (1969–74), *Middle Eastern Studies*, str. 44.

⁹⁹ TERNER, E. *Dějiny státu Izrael*, str. 81.

jednání zmínil svůj návrh připojit Palestinu k Zajordánsku, kde vybuduje Židovskou republiku. Meirová jeho nabídku zcela odmítla. I přesto, že nedošlo k vzájemné podpoře, Golda Meirová navázala kontakt, který by mohl být v budoucnu nápomocný v boji s arabskými státy.¹⁰⁰

Dne 14. května 1948 se Golda Meirová stala jednou ze signatářek deklarace Státu Izrael. Už během mládí v Sovětském svazu a ve Spojených státech amerických toužila po životě v bezpečné zemi pro židovský národ. Zažila pocit nejistoty v carském Rusku, odkud pocházela a kde žila do svých sedmi let. Emigrace do Spojených států jí umožnil vyrůstat ve svobodné zemi. Tam se také blíže seznámila s myšlenkou sionismu. Toto životní období pro ni bylo zásadní. Získala informace o socialistickém sionismu a došla k přesvědčení, že by měla emigrovat do Palestiny. Nikdy však nepředpokládala, že by se mohla stát součástí deklarace Státu Izrael.¹⁰¹ Při slavnostním podpisu deklarace prohlásila: „Nemyslím si, že já, Goldinka Mabovičová Meyersonová, jsem si zasloužila, abych se dožila tohoto dne. Dokázali jsme to. Zasadili jsme se o vznik židovského národa.“¹⁰²

Meirová tak vstoupila nesmazatelně do dějin Státu Izrael a pokračovala v obraně židovského státu. V červnu 1948 byla vybrána, aby reprezentovala Stát Izrael jako první velvyslankyně v Sovětském svazu.¹⁰³ Po necelém roce působení na pozici byla v roce 1949 jmenována Davidem Ben Gurionem ministryní sociálních věcí. Zajišťovala a poskytovala zaměstnání a bydlení pro nové přistěhovalce. Po sedmi letech působení na této pozici se v roce 1956 stala po Moše Šaretovi ministryní zahraničních věcí. V roce 1966 se rozhodla odejít z této pozice a uvažovala o ukončení své politické kariéry. Ještě v témže roce se ale stala tajemnicí strany *Mapaj* a poté tajemnicí sloučené labouristické Strany

---

¹⁰⁰ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 115–117.

¹⁰¹ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 135.

¹⁰² Tamtéž, str. 135.

¹⁰³ Golda Meir. *Israel Ministry of Foreign Affairs*.

práce. Po náhlém úmrtí premiéra Leviho Eškola byla 17. března roku 1969 jmenována premiérkou Státu Izrael.¹⁰⁴

---

¹⁰⁴ Golda Meir – Prime Minister of Israel. *Encyclopædia Britannica*.

3 GOLDA MEIROVÁ A MÉDIA

3.1 Vztah Goldy Meirové k médiím

Přístup Goldy Meirové k médiím byl rozporuplný: na jedné straně uznávala důležitost demokratických prvků, na straně druhé její důkladná kontrola velmi často působila úplně opačným dojmem. Svobodu projevu a slova považovala za důležitou, zároveň si ale uvědomovala, že jsou věci příliš citlivé na to, aby byly veřejnosti sdělovány. Z toho důvodu pokládala za nutné kontrolovat obsah mediálního sdělení. Sama se zpravidla řídila heslem „méně je lépe než více.“

Již od počátku své politické kariéry pocítovala patřičnou nedůvěru k novinářům. Obávala se neúplné interpretace, vytváření „novinářských trháků“ na úkor pravdivého sdělení. Meirová byla velkým odpůrcem záměrného zkreslování a zjednodušování. Tiskové konference považovala za důležitý nástroj. Sama se jich často zúčastňovala a byla pokládána za vynikající rétoriku. Rozhovory poskytovala především deníku *Davar*, který prosazoval zájmy strany *Mapaj*. Ostatní deníky (*Ha-Arec*, *Ma'ariv* a *Jedi'ot achronot*) většinou kritizovala.¹⁰⁵

Zásadní vliv mělo na Goldu Meirovou svobodné zpravodajství ve Spojených státech amerických. První noviny, které po emigraci do Spojených států Meirová pravidelně četla, byly židovské noviny *Di Tsayt* („Čas“) v jidiš. Touto řečí – pro zajímavost – Meirová hovořila plynule a až do své smrti jidiš pravidelně používala. Další noviny, které soustavně četla, byly deníky v angličtině města Milwaukee ve státě Wisconsin. Po příjezdu do Palestiny v roce 1918 se Meirová začala učit hebrejsky. Postupem času se dokázala plynule vyjadřovat a četla tehdejší deníky. V roce 1925 začala číst deník *Davar*. Je také

---

¹⁰⁵ MEDZINI, M. Golda Meir and Media, *Kesher*, str. 27–28.

velmi pravděpodobné, že se k Meirové dostal deník *Ha-Arec* („Naše země“ / „Izrael“), který začal být vydáván v roce 1918.¹⁰⁶

V roce 1934 po návratu ze služební cesty se Goldě Meirové dostal do rukou nově vydávaný deník *The Palestine Post* („Palestinská pošta“),¹⁰⁷ současný *The Jerusalem Post* („Jeruzalémská pošta“). Deník začal vycházet v roce 1932 v anglickém jazyce, a to pro čtenáře, kteří neuměli hebrejsky.¹⁰⁸ Po vzniku Státu Izrael *The Palestine Post* patřil spolu s deníkem *Davar Histadrutu* pod vliv politické strany *Mapaj*.¹⁰⁹

V níže uvedených podkapitolách se zabývám stručnou historií deníků *Davar* a *Ma'ariv*, které jsem si zvolila pro komparaci událostí Mnichovského masakru a Jomkipurské války.

3.1.1 Deník *Davar* (1925)

Labouristický deník *Davar* („Slovo“) byl vydáván od 1. června 1925 do května 1996.¹¹⁰ Jednalo se o ideologický, odborářský deník levicového charakteru. V prvních několika letech obsahoval kromě propagandistických článků také nestrannické příspěvky věnované především výtvarnému umění a literatuře. Zájem o deník *Davar* byl již od prvního zveřejnění veliký. Brzy se stal dokonce nejčtenějším hebrejským deníkem na území Palestiny.¹¹¹ Až do roku 1944 byl šéfredaktorem deníku Berl Katznelson. Po vzniku židovského státu byl

---

¹⁰⁶ MEDZINI, M. Golda Meir and Media, *Kesher*, str. 25–26

¹⁰⁷ V roce 1950 deník *Palestine Post* mění název na *Jerusalem Post*. TARANT, *Československý churban – Mnichovská dohoda a druhá československá republika optikou sionistického jišuvu v Palestině (1938–1939)*, str. 51–52.

¹⁰⁸ Šéfredaktorem deníku byl Geršon Agron. Gershon Agnon. *Jewish Virtual Library a Project of Aice*.

¹⁰⁹ MEDZINI, M. Golda Meir and Media, *Kesher*, str. 25–26.; OMER-MAN, The week in History: ‘The Palestine Post’ is established. *Jerusalem post*.

¹¹⁰ TARANT, Z. *Československý churban – Mnichovská dohoda a druhá československá republika optikou sionistického jišuvu v Palestině (1938–1939)*, str. 44.

¹¹¹ TARANT, Z. *Československý churban – Mnichovská dohoda a druhá československá republika optikou sionistického jišuvu v Palestině (1938–1939)*, str. 47.

deník úzce svázán s politickou stranou *Mapaj* a s vizí předsedy strany Davida Ben Guriona.¹¹²

Golda Meirová pokládala směr deníku *Davar* za správný, a to především v tom, že obsah deníku nebyl pouze informační, ale také vzdělával o stranické a socialistické ideologii. Vnímala jako podstatné to, že *Davar* také kladl důraz na kulturní a ideové hodnoty, které formovaly společnost. Čtenář tak zároveň získával informace ze světa, o židovských komunitách a osadách.

Pro Meirovou byl deník především hlavním prostředkem pro šíření názorů a udržení prvenství strany *Mapaj* v *jišuvu* a poté ve Státě Izrael. Na druhou stranu tento deník nikdy nevyužívala jako nástroj k vyjadřování svých politických postojů, k osvětlování svých činů, či k prezentaci svých plánů před schválením užším vedením *Histadrutu*.¹¹³

3.1.2 Deník *Ma'ariv* (1948)

Nadstranický deník *Jedi'ot Ma'ariv* („Večerní zprávy“) byl poprvé vydán necelé dva měsíce před vznikem Státu Izrael, a to 15. února 1948. V témže roce došlo ke změně názvu na *Ma'ariv* („Večer“). Původně byl deník vydáván pozdě odpoledne, až v 80. letech začal vycházet každé ráno, název ale zůstal původní.¹¹⁴

Šéfredaktorem tehdejšího deníku byl Azriel Karlbach, dřívější vedoucí deníku *Jedi'ot Achronot* („Poslední zprávy“). Mezi deníkem *Jedi'ot Achronot* a deníkem *Ma'ariv* panovala velká rivalita.¹¹⁵ Hlavní snahou bylo založit nezávislé noviny, které by byly finančně podporované jak jednotlivci, tak i politickými stranami. V počátcích jeho existence můžeme deník charakterizovat spíše pravicově-sionisticky, samotný šéfredaktor Karlbach byl oponentem politické strany *Mapaj*. Od samotného vzniku deníku do 70. let byl *Ma'ariv*

---

¹¹² TARANT, Z. *Československý churban – Mnichovská dohoda a druhá československá republika optikou sionistického jišuvu v Palestině (1938–1939)*, str. 43–49.

¹¹³ MEDZINI, M. *Golda Meir and Media, Keshet*, str. 25–27.

¹¹⁴ *About the Newspaper – Ma'ariv. National Library of Israel.*

¹¹⁵ MEDZINI, M. 2009. *Golda Meir and Media, Keshet*, str. 29.

nejrozšířenějším deníkem Izraele vůbec. I přes řadu změn je deník *Ma'ariv* stále jedním z nejpoblárnějších deníků v současném Izraeli.¹¹⁶

---

¹¹⁶ About the Newspaper – *Ma'ariv*. *National Library of Israel*.

4 UDÁLOSTI ZVOLENÉ KE KOMPARACI

4.1 Mnichovský masakr (1972)

Golda Meirová se během prvních let svého působení jako předsedkyně vlády setkávala stále více s teroristickými útoky, a to jak v Izraeli, tak v Evropě. Počet útoků se stále zvyšoval. Fedajíni¹¹⁷ z Libanonu a Sýrie přicházeli k izraelským hranicím, kde odpalovali své nálože a stříleli na izraelské školní autobusy. Denně docházelo k útokům na izraelská velvyslanectví v Evropě.¹¹⁸

4.1.1 Průběh útoku

Dne 5. září roku 1972 okolo půl páté ráno vtrhlo osm převlečených palestinských teroristů frakce OOP „Černé září“ do dvou bytů izraelských závodníků, kteří přijeli do Mnichova, aby se tu zúčastnili olympiády. Několika sportovcům se podařilo utéct, ale devět z nich bylo palestinskými teroristy zadrženo jako rukojmí. Německá policie dorazila na místo činu do několika minut.¹¹⁹

Teroristé požadovali propuštění dvou set arabských vězňů z izraelských věznic a zajištění bezproblémového překročení hranic do Káhiry. Izraelská vláda odmítla propustit vězně, ale nabídla vyslat protiteroristickou jednotku *Sayeret Matkal*.¹²⁰ Místní policie ale vymyslela vlastní záchranný plán, a proto izraelskou nabídku odmítla.¹²¹ Po celodenním vyjednávání došlo k dohodě s teroristy. Podle domluvy policie dohlédla na odvoz teroristů spolu s rukojmími na letišť Fürstenfeldbruck u Mnichova, kde bylo připraveno letadlo Boeing 727 k odletu.

---

¹¹⁷ Národní nebo náboženské skupiny v islámských kulturách, jejichž členové jsou ochotni se obětovat za daným účelem. Fedayee. *Encyclopædia Britannica*.

¹¹⁸ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 265–266.

¹¹⁹ ČEJKA, M. *Dějiny moderního Izraele*, str. 138.

¹²⁰ Elitní vojenská jednotka v Izraeli. Sayeret matkal. *IDF*.

¹²¹ BAR ZOHAR, M. – MIŠAL, N. *MOSAD: nejslavnější operace izraelské tajné služby*, str. 185–186.

Na místě čekali tajně odstřelovači a policisté na záchrannou akci. Krátce po příjezdu došlo k přestřelce, při které byli rukojmí zabiti. Zemřelo i pět teroristů a jeden německý policista.¹²²

Tragické události na olympijských hrách v Mnichově předcházelo neustále rostoucí množství teroristických útoků po celé Evropě. Golda Meirová byla touto situací silně znepokojená. Před *knesetem* v roce 1972 prohlásila: „Tahle věc se rozšířila jako epidemie.“¹²³ Mosad premiérce navrhoval přemístit izraelské špiony do Evropy, kde by kontrolovali situaci a likvidovali přední vůdce teroristických organizací. Premiérka ale zcela odmítala pomáhat Evropě v boji s terorismem. Považovala za důležité, aby si Evropané sami uvědomili, kdo je jejich protivník. Nedokázala pochopit jejich nedbalost a toleranci násilí. Vinila je z teroristických útoků na židovské cíle.¹²⁴ Dne 15. září 1972 Golda Meirová schválila operaci „Boží hněv“,¹²⁵ jejímž cílem bylo zlikvidovat teroristy zodpovědné za mnichovský útok. V tomto kontextu premiérka uvedla: „Tak jako jsme je přemohli na bitevním poli a vypátrali v Izraeli, na Západním břehu, v Gaze i za hranicemi, najdeme je, ať jsou už kdekoli. Ať si je každý z nich vědom, že Stát Izrael a židovský lid nedopustí, aby terorismus zvítězil.“¹²⁶

Odmítavý postoj k mírným krokům vůči arabským teroristům si Golda Meirová ponechala i po svém odstoupení. Během své návštěvy v britském parlamentu v roce 1976 vyjádřila velké zklamání z tolerování arabského masakru ze strany mezinárodních partnerů Státu Izrael. Meirová přirovnala pacifistický přístup evropských států k jejich postoji vůči Adolfu Hitlerovi a nacistickému režimu. To ho podle Goldy Meirové neodradilo, ba naopak upevnilo a podpořilo v jeho tehdejší politice. Stejně tak podle ní ústupky a tolerance vůči Organizaci pro osvobození Palestiny (OOP) a jejím frakcím jen přimějí arabskou stranu

---

¹²² Munich Olympic Massacre: Background & Overview. *Jewish Virtual Library a Project of Aice.*; ČEJKA, M. *Dějiny moderního Izraele*, str. 138.

¹²³ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 267.

¹²⁴ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 268–269.

¹²⁵ Z angličtiny – Operation Wrath of God. PEARSON, E. Operation Wrath of God. *Encyclopædia Britannica*.

¹²⁶ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 268.

zvyšovat své požadavky.¹²⁷ Golda Meirová obecně neuznávala nárok Palestinců na jejich vlastní stát. Často byla kvůli tomuto svému názoru terčem kritiky.¹²⁸

4.2 Jomkipurská válka (1973)

Golda Meirová byla již čtvrtým rokem na pozici předsedkyně vlády Státu Izrael. Několik měsíců před válkou – 3. května oslavila své 75. narozeniny. Její popularita prudce rostla a plánovaný odchod do důchodu byl neustále oddalován. Premiérka byla dokonce přesvědčená, že musí kandidovat v následujících osmých volbách do *knesetu* a porazit pravicovou stranu *Likud* v čele s Menachemem Beginem.¹²⁹ Po válce se však věci začaly měnit a Golda Meirová ztratila podporu značné části voličů,¹³⁰ ale i tak obhájila své vítězství. Přestože se jí 1. března 1974 podařilo sestavit vládu, národ měl Meirové stále za zlé její podcenění válečného konfliktu (v období Jomkipurské války), a proto se nakonec rozhodla odstoupit z funkce 11. dubna 1974.¹³¹

4.2.1 Průběh války

V sobotu 6. října 1973, v den významného židovského svátku Jom Kipur, kdy se Židé postí, modlí a žádají o odpuštění svých hříchů, zaútočila syrská a egyptská vojska vyzbrojená zbraněmi získanými od Sovětského svazu¹³² na židovský stát. Egyptská vojska překročila Suezský průplav, kde poměrně rychle prorazila Bar Levovou pevnostní linii na východním břehu Suezského průplavu. Syrská armáda zaútočila na Golanské výšiny. Izraelská armáda se nacházela ve velmi nevýhodné situaci. Docílit naléhavého náboru uprostřed tak důležitého židovského svátku bylo téměř nemožné.¹³³ O deset dní později ve spolupráci se

---

¹²⁷ DAVAR, 16. 1. 1976, str. 2.

¹²⁸ FOXMAN, A. *The Deadliest Lies: The Israel Lobby and the Myth of Jewish Control*, str. 57–58.

¹²⁹ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 330–331.

¹³⁰ Tamtéž, str. 330–331.

¹³¹ Eight Knesset. *Knesset. gov.il*. BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 289.

¹³² LUŇÁK, P. Spojenci v krizi: Suez a Jom Kippur. *Dějiny a současnost*, str. 39.

¹³³ ČEJKA, M. *Izrael a Palestina: Minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*, str. 146–148.

Spojenými státy americkými dosáhl Izrael obratu ve válce. Snahou bylo nepřátele odsunout co nejdál, aby měl Izrael jistotu, že ho nikdo neohrozí.¹³⁴ Stát Izrael i přes velké ztráty na lidských životech zvítězil nad nepřátelskými státy.¹³⁵

Goldě Meirové se Jomkipurská válka vryla do paměti jako noční můra, na kterou nikdy nezapomněla. Litovala svých chyb a rozhodnutí nepovolat vojenské zálohy. Sama se o tom vyjádřila těmito slovy: „Vím však, že jsem to měla udělat, a hrozivé vědomí této skutečnosti mě bude pronásledovat do konce života.“¹³⁶ Před národem se ale snažila působit opačně – jako plná odvahy a silného přesvědčení, že všechno dobře dopadne.¹³⁷

Při příležitosti čtyřletého výročí úmrtí Goldy Meirové předseda strany *Miflet ha-‘avoda* Šimon Peres prohlásil, že situace během Jomkipurské války byla velmi vážná a nálada na frontách špatná. Právě tehdy se podle něj naplno projevila osobnost Goldy Meirové, která semkla národ během období beznaděje.¹³⁸ Šimon Peres prohlásil: „V Jomkipurské válce byla matkou národa.“¹³⁹

---

¹³⁴ DAVAR, 12. 10. 1973, str. 1–2.

¹³⁵ BROŽ, I. *Arabsko-izraelské války*, str. 318.

¹³⁶ BURKETTOVÁ, E. *Golda*, str. 318.

¹³⁷ MEIR, G. *My life*, str. 420; WEITZ, Y. Golda Meir. Israel Fourth Prime Minister (1969–74). *Middle Easter Studies*, str. 55.

¹³⁸ DAVAR, 27. 1. 1983, str. 3.

¹³⁹ Tamtéž, str. 3.

5 MEDIÁLNÍ OBRAZ GOLDY MEIROVÉ

5.1 Pohled deníků na Goldu Meirovou a Mnichovský masakr

Po Mnichovském masakru se Golda Meirová snažila o osvětu s cílem zabránit teroristickým útokům po celém světě. V deníku *Davar* můžeme dohledat její proslovy a informace o státních návštěvách, během nichž se výmluvně pokoušela varovat ostatní státy před nebezpečím terorismu. Poukazovala na to, že Arabové měli teroristické cíle nejenom v židovském státě, ale snažili se vyhledávat a zabíjet Izraelce a Židy také v Evropě. Deník *Davar* cituje výrok premiérky takto: „Takovým způsobem spadli do rukou zbabělých vrahů naši sportovci, jejichž čisté duše zasvětily sportu celý život.“¹⁴⁰ Meirová varovala před válečným střetem a terorismem. Poučovala a nabádala k aktivnímu boji proti těmto tendencím. Před *knesetem* zdůrazňovala, že válka proti terorismu se nemůže vést pouze defenzivně, ale je potřeba aktivně vyhledávat potencionální vrahy, jejich úkryty a prostředky. Zdůrazňovala, že hlavním cílem židovského státu je porazit teroristické organizace.¹⁴¹

Postoj deníku *Ma'arivu* se shoduje s pohledem deníku *Davar*. V článku ze dne 7. září 1972 s názvem „Izrael chválí německou vládu za rozhodnutí reagovat silou“¹⁴² zmiňuje autor článku Josef Charif zasedání vlády, kde Golda Meirová zdůrazňovala pevné odhodlání Izraele bojovat s teroristickými organizacemi. Rovněž vyzývala mezinárodní společenství k preventivnímu boji s terorismem.¹⁴³ Autor článku dodává, že i když celá záchranná akce v Mnichově nebyla úspěšná, bylo to vlastně poprvé, kdy proti arabskému terorismu mimo židovský stát bylo použito násilí. Toto tvrzení však není úplně přesné. Izraelská tajná služba Mosad měla za sebou již několik úspěšných operací zaměřených na cílenou likvidaci teroristů. Už v roce 1956 bylo naplánováno zabití tehdejšího

---

¹⁴⁰ DAVAR, 13. 10. 1972, str. 2.

¹⁴¹ DAVAR, 17. 10. 1972, str. 1–2.

¹⁴² MA'ARIV, 7. 9. 1972, str. 4.

¹⁴³ Tamtéž, str. 4.

egyptského velitele zpravodajských služeb Mustafa Hafáze. Ten byl podle izraelských zdrojů zodpovědný za posílání palestinských teroristů na jih Izraele. K jeho „odstranění“ došlo 11. července 1956. Další dvě cílené likvidace byly provedeny těsně před operací s názvem Boží hněv v roce 1972. První útok byl namířen proti palestinskému spisovateli Ghassánu Kanafánímu, členu Lidové fronty pro osvobození Palestiny (dále jen LFOP). Poté došlo 15. července 1972 k útoku na dalšího člena LFOP, Bassama Abú Šarífa, který utrpěl zranění obličeje.¹⁴⁴

Kromě boje s terorismem se v deníku *Ma'ariv* probírala i pochybení Státu Izrael.¹⁴⁵ Naopak v deníku *Davar* byla kritika zaměřená především na nedostatečná bezpečnostní opatření německé vlády během olympijských her v Mnichově. Golda Meirová považovala zvolenou strategii od základu za špatnou. Celé tragické situaci by se podle ní mohlo předejít, kdyby bezpečnostní složka *Šin Bet* ve spolupráci s německou vládou zajistila vhodná opatření. Po přečtení německého hlášení o Mnichovském masakru prohlásila Golda Meirová: „Na základě této zprávy bohužel vyplývá, že i po této tragické události německá vláda stále odmítá možnost zavedení ozbrojené ochranky pro izraelské delegace.“¹⁴⁶ Premiérka dále uvedla, že německá vláda se vědomě rozhodla neozbrojovat své bezpečnostní složky. Tento přístup ve vztahu k izraelským sportovcům pokládala Meirová za zásadní omyl. Jako hlavní argument uvedla velký počet teroristických organizací v Německu a z toho vyplývající pravděpodobné nebezpečí.¹⁴⁷ V reakci na kritiku premiérky vyjádřila bavorská vláda své přesvědčení, že pro zajištění bezpečnosti během olympijských her byla zavedena veškerá možná opatření.¹⁴⁸

---

¹⁴⁴ Israel Counter-Terrorism: Targeted Killings of Terrorists (1956 – Present). *Jewish Virtual Library a Project of Aice*.

¹⁴⁵ MA'ARIV, 7. 9. 1972, str. 4.

¹⁴⁶ DAVAR, 17. 10. 1973, str. 2.

¹⁴⁷ Tamtéž, str. 2.

¹⁴⁸ DAVAR, 17. 10. 1973, str. 1.

Jak již bylo zmíněno, v deníku *Ma'ariv* se kromě snahy o zastavení terorismu často setkáváme s kritikou a otázkou týkající se pochybení nejenom na německé straně, ale především na straně židovského státu.¹⁴⁹ Nadstranický deník kriticky pohlížel na izraelskou vládu a bezpečnostní síly, a především na to, jakým způsobem postupovali proti terorismu. Zdůrazňoval nepřípravenost tajné služby *Šin Bet* na možný teroristický útok.¹⁵⁰ V deníku se také poukazovalo na to, že izraelská bezpečnostní složka příliš spoléhala na německé bezpečnostní síly, aniž by podnikla vlastní kroky.¹⁵¹ V *Ma'arivu* můžeme také dohledat svědectví o tom, že podniknutá opatření Německa byla shledána izraelskou stranou jako přijatelná. Údajně došlo k setkání izraelského bezpečnostního důstojníka se zástupcem německé policie. Oba se během setkání shodili na tom, že veškerá zavedená opatření jsou vyhovující.¹⁵²

Deník *Ma'ariv* také negativně hodnotil oznámení Goldy Meirové v *knesetu* ze dne 20. října 1972 o odstoupení tří představitelů bezpečnostní organizace *Šin Bet*. Premiérka tehdy neodůvodnila, za jakých okolností a proč byli nuceni odstoupit. Podle ní však tím byla celá záležitost uzavřena. Je pravděpodobné, že jedním z důvodů, proč byli tito tři představitelé veřejně odvoláni, bylo to, že vláda čelila kritice a nedokázala se jasně obhájit. Nutno dodat, že většinou probíhají takovéto organizační kroky uvnitř bezpečnostních organizací, aniž by o tom byla široká veřejnost informována. Jelikož jejich obvinění nemělo trestní charakter, nenapomáhalo to podle deníku pochopení celé situace.¹⁵³ Vznikl tím spíše pocit, že se vláda snažila vyhnout zodpovědnosti ze zanedbání situace.¹⁵⁴

---

¹⁴⁹ MA'ARIV, 7. 9. 1972, str. 4.

¹⁵⁰ MA'ARIV, 28. 9. 1972, str. 1–2.

¹⁵¹ MA'ARIV, 1. 10. 1972, str. 1.

¹⁵² MA'ARIV, 28. 9. 1972, str. 1–2.

¹⁵³ MA'ARIV, 20. 10. 1972, str. 25–26.

¹⁵⁴ Tamtéž, str. 25–26.

5.2 Pohled deníků na Goldu Meirovou a Jomkipurskou válku

V denících *Davar* a *Ma'ariv*, stejně jako ve všech ostatních denících této doby, se tématu Jomkipurské války věnovala extrémní pozornost. Hned v prvních dnech války Golda Meirová promlouvala k národu a odmítala tvrzení, že židovský stát byl zaskočen nepřátelskými státy. Současně premiérka v *knesetu* prohlásila, že Izrael o plánovaném útoku věděl dopředu, ale i tak nechtěl zaútočit jako první. Podle jejích slov bylo snahou vlády předejít válečnému konfliktu. Opakovaně se tak setkáváme v denících s termínem „nechtěná válka“.¹⁵⁵

V deníku *Davar* se Meirová vyjádřila k útoku nepřátelských států těmito slovy: „Není to poprvé, co stojíme před zkouškou a válkou, kterou jsme nechtěli. Jsem si jistá, že tato situace nikoho nevystraší. Naléhavý nábor záložníků naruší náš dennodenní život a práci, ale stejně jako v minulosti i teď musíme tuto výzvu vědomě přijmout.“¹⁵⁶ V *Ma'arivu* Golda Meirová také povzbuzovala národ k vítězství: „Naše situace se neustále zlepšuje. Nechtěli jsme válku, ale nepřátelé na nás přesto zaútočili. Každopádně budeme bojovat do našeho vítězství.“¹⁵⁷ V denících je proslov premiérky předkládán bez jakékoliv kritiky Státu Izrael.

Zásadním tématem deníků je napadení Státu Izrael během svátečního dne. Golda Meirová v *Davaru* tento čin charakterizovala jako podlý. Uvedla, že nepochybuje o připravenosti armády, která ubrání židovský stát.¹⁵⁸ Podle Meirové je vítězství Izraele jisté: „Nepochybně tato válka skončí naším vítězstvím. Ale i přes veškeré naše dosavadní úspěchy válka ještě neskončila a vítězství není dosaženo.“¹⁵⁹ Premiérka zdůraznila, že válka pravděpodobně potrvá déle než šest dní. Je zde patrné, že tím odkazuje na průběh Šestidenní války a její rychlé ukončení. Zároveň vyjádřila přání, aby byl tento konflikt

---

¹⁵⁵ DAVAR, 7. 10. 1973, str. 1.

¹⁵⁶ Tamtéž, str. 1.

¹⁵⁷ MA'ARIV, 14. 10. 1973, str. 7.

¹⁵⁸ DAVAR, 7.10. 1973, str. 1.

¹⁵⁹ DAVAR, 12. 10. 1973, str. 1.

nadobro poslední. Cílem vlády Goldy Meirové totiž bylo především zajistit mír.¹⁶⁰

Premiérka v prosloveh mnohokrát zmiňovala, že silnou stránkou Izraele je nenávisť k válkám a obětem. Na rozdíl od nepřátelského Egypta v čele s Anvarem as-Sádátem, který byl podle jejího názoru ochoten obětovat každoročně i milión vojáků v boji s Izraelem. Jeho postoj premiérka považovala za nepřijatelný a uvedla, že pro židovský stát je důležité se vyhnout obětem na obou stranách.¹⁶¹ V této věci premiérka prohlásila: „Uvědomuju si, že kapitulace pro nás znamená smrt, zničení naší nezávislosti a likvidaci našeho národa, a proto budeme bojovat ze všech sil. Válka ještě neskončila, ale naše situace je dnes jiná, a to mnohem lepší. Zažili jsme i horší časy, ale náš národ s jeho nenávisť k válkám zvítězí v téhle nevyhnutelné válce.“¹⁶²

Když se podíváme na deník *Ma'ariv*, můžeme si všimnout rozdílného pohledu – kritiky celé situace. Golda Meirová prohlásila, že je nepřátelská armáda zákeřná. Tvrdě jim vyčítala, že se vši omezeností a zlomyslností vybrali právě svátek Jom Kipur k útoku s cílem překvapit izraelský národ.¹⁶³ Podle slov premiérky: „Tento den byl vybrán úmyslně, jelikož mnozí občané ho tráví v synagogách a je známo, že Jom Kipur je nejposvátnějším svátkem. Se vši hloupostí ale nepřítel nepočítal s tím, že pro Židy je *pikuach nefes*¹⁶⁴ nadevše. Nikdy nezapomeneme ten ohromující okamžik, kdy tisíce mladých lidí v talitu vycházeli v klidu ze synagog a mířili na válečné fronty s hlubokým přesvědčením, že zvítězí.“¹⁶⁵ Kromě toho, že premiérka odsoudila nepřátele, zmínila termín *pikuach nefes* neboli „záchrana duše“.¹⁶⁶ Tento koncept

---

¹⁶⁰ DAVAR, 12. 10. 1973, str. 1–2.

¹⁶¹ DAVAR, 14. 10. 1973, str. 1.

¹⁶² Tamtéž, str. 1.

¹⁶³ MA'ARIV, 17. 10. 1973, str. 4.

¹⁶⁴ NEWMAN, J. – SIVAN, G. *Judaismus od A do Z: slovník pojmů a termínů*, s. 140.

¹⁶⁵ MA'ARIV, 17. 10. 1973, str. 4.

¹⁶⁶ Srov. překlad „úcta k lidskému životu“ in NEWMAN, J. – SIVAN, G. *Judaismus od A do Z: slovník pojmů a termínů*, s. 140.

v judaismu umožňuje Židům porušit všechny *micvot* neboli příkazy¹⁶⁷ v případě ohrožení života, a to dokonce i během svátečních dnů.¹⁶⁸

Dalším tématem tištěných deníků byl podíl Sovětského svazu na tomto konfliktu. V deníku *Davar* Meirová několikrát odsuzovala Sovětský svaz kvůli dlouhodobé spolupráci s nepřátelskými státy, Egyptem a Sýrií, a dodávání nejmodernějších vojenských prostředků. Premiérka označila Sovětský svaz za zrádce, který se rozhodl podpořit arabské státy ve válce proti Izraeli. Pro Goldu Meirovou to bylo velké zklamání, a to především proto, že se dlouhodobě snažila o navázání dobrých vztahů se Sovětským svazem.¹⁶⁹

V *Ma'arivu* Meirová vinila Sovětský svaz z přípravy této války a z touhy vytěžit maximum z celé situace na Blízkém východě. Později zdůraznila, že Sověti vždy ponесou zodpovědnost za zásobování nepřátelských armád velkým množstvím zbraní a za výcvik nepřátelských vojsk. *Ma'ariv* publikoval tento premiérčin výrok: „Sověti jsou sobci a sledují pouze své osobní zájmy, a těmi jsou ropa a strategická poloha na Blízkém východě.“¹⁷⁰ Zrovna tak se zde premiérka vyjádřila nechvalně na adresu arabských států a uvedla, že jejich politika je postavená na vydírání.¹⁷¹

Závěrečným tématem obou deníků, který stojí za zmínění, byla otázka, zda Stát Izrael přistoupí na příměří. Golda Meirová v *Davaru* několikrát uvedla, že jakýkoliv návrh na příměří by byl určitě důkladně zváženo a za tímto účelem by bylo svoláno mimořádné jednání. Zároveň ale zdůraznila, že nezbytným předpokladem pro zahájení mírového jednání je výměna zajatců a oslabení nepřátelských stran. Deník *Davar* uvedl slova premiérky takto: „Egypt a Sýrie zřejmě ještě nedostaly pořádnou lekci, aby se jim chtělo jednat o míru.“¹⁷²

---

¹⁶⁷ Jedná se o náboženský příkaz. NEWMAN, J. – SIVAN, G. *Judaismus od A do Z.: slovník pojmů a termínů*, str. 114.

¹⁶⁸ NEWMAN, J. – SIVAN, G. *Judaismus od A do Z.: slovník pojmů a termínů*, s. 140.

¹⁶⁹ DAVAR, 12. 10. 1973, str. 2; Golda Meir Reports to Knesset on Relations Between U.S. and Israel. *Jewish. Telegraphic Agency*.

¹⁷⁰ MA'ARIV, 19. 10. 1973, str. 2.

¹⁷¹ Tamtéž, str. 2.

¹⁷² DAVAR, 12. 10. 1973, str. 1–2.

V *Ma'arivu* se psalo o tom, že je podle premiérky příliš brzo na jednání o příměří, jelikož podle ní nepřátelé zřejmě neutrpěli dostatečně velké ztráty, které by je donutily jednat o společném míru.¹⁷³

---

¹⁷³ MA'ARIV, 17. 10. 1973, str. 7.

5.3 Komparace

Události Jomkipurské války a Mnichovského masakru jsou v denících *Davar* a *Ma'ariv* uváděny odlišným stylem a způsobem. I přesto, že v některých momentech se shodují, forma sdělení je jiná. Deník *Davar* se vyznačuje zdrženlivým a opatrným přístupem. Snaží se čtenáři zprostředkovat pocit „silného“ Izraele, který zvládne vyřešit i tu nejtěžší situaci. To, že se jedná o stranický deník, je evidentní. Proslovy premiérky se velmi často objevují na titulních stránkách deníku a Golda Meirová je téměř vždy oslokována jako předsedkyně vlády. Z jazykového hlediska je v deníku využívána převážně spisovná moderní hebrejščina. Často se tu však můžeme setkat i s literárními obraty, které se v každodenní komunikaci nepoužívají.

Deník *Davar* se během již zmíněných událostí snaží Stát Izrael zprostit viny. V Jomkipurské válce negativně hodnotí spolupráci Sovětského svazu s nepřátelskými státy.¹⁷⁴ Zároveň opakovaně tvrdí, že židovský stát o plánovaném útoku věděl dopředu a nebyl překvapen. Vinu za Mnichovský masakr vyčítá deník hlavně německé straně.¹⁷⁵ Bezpečnostní přípravy bavorské vlády během olympijských her pokládá za nedostačující. Deník také kriticky pohlíží na nesouhlas německé strany s ozbrojením pracovníků bezpečnostních složek. Německá vláda argumentovala tím, že by tento krok mohl vyvolat negativní dojem u široké veřejnosti, proto nesouhlasila s požadavkem izraelské strany ozbrojit ochranku během olympiády. Podle slov Goldy Meirové se jednalo o vážné podcenění možného nebezpečí.¹⁷⁶

Pohled deníku *Ma'ariv* na výše uvedené události je v mnoha ohledech nejednoznačný. Snaží se o realistické, ale zároveň kritické sdělení. Velmi často poukazuje na chyby izraelské vlády. Neupřednostňuje vládní témata a politické události před každodenním životem v Izraeli. Příkladem může být i to, že články

---

¹⁷⁴ DAVAR, 12. 10. 1973, str. 2.

¹⁷⁵ DAVAR, 17. 10. 1972, str. 2.

¹⁷⁶ Tamtéž, str. 2.

o premiérce nebyly většinou na předních stránkách deníku. Také oslovení premiérky je v *Ma'arivu* opakovaně jen ve formě „paní Meirová“.¹⁷⁷

Samotný styl deníku je otevřeně kritický a zvolená slova vyvolávají negativní postoj. Například Izrael poukazuje na sobecký Sovětský svaz a na zlomyslnost nepřátelských států.¹⁷⁸ Připomeňme také již zmíněný proslov Goldy Meirové zveřejněný v deníku, ve kterém se objevuje výraz *pikuach nefesh*, což ve volném překladu znamená „záchrana jedince“.¹⁷⁹ Tento výrok premiérky může působit neobvykle, protože byla sekulární židovka a náboženský život a životní styl ortodoxních židů jí byl zcela cizí.¹⁸⁰

Mnichovský masakr je v deníku vnímán jako velké selhání bezpečnostních složek Státu Izrael. *Ma'ariv* velmi tvrdě odsuzuje tajnou službu *Šin Bet* a kroky tehdejší vlády, které považoval za neprofesionální. Současně však podle deníku nebylo odstoupení tří představitelů *Šin Bet* dostatečně odůvodněné. Veřejnost i deník *Ma'ariv* proto vládu velmi kritizovaly.¹⁸¹

Důležitým tématem obou deníků je mírové jednání s arabskými státy. V deníku *Davar* se tato problematika objevuje podstatně více než v *Ma'arivu*. Jednotlivé články zřetelně poukazují na podporu mírového procesu, což je i dnes velmi charakteristický prvek levicových stran v Izraeli.¹⁸²

---

¹⁷⁷ MA'ARIV, 12. 11. 1973, str. 2.

¹⁷⁸ MA'ARIV, 19. 10. 1973, str. 2.

¹⁷⁹ MA'ARIV, 17. 10. 1973, str. 4.; Srov. překlad „úcta k lidskému životu“ in NEWMAN, J. – SIVAN, G. *Judaismus od A do Z: slovník pojmů a termínů*, s. 140.

¹⁸⁰ WOLFF, L. The Reform Movement in Israel: Past, Present and Future. *Israel Movement for Progressive Judaism*.

¹⁸¹ MA'ARIV, 20. 10. 1972, str. 25–26.

¹⁸² DAVAR, 12. 10. 1972, str. 1–2; Guide to Israel's political parties. *BBC*.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se věnuje premiérce Státu Izrael – Goldě Meirové (1969–1974), která nepochybně sehrála důležitou roli ve vývoji této země.

Zaměřuje se na klíčové období jejího života – mládí a dospívání, během něhož se zformovaly její životní postoje. Období jejího života v Sovětském svazu a ve Spojených státech amerických si podle mého názoru zaslouží zvláštní pozornost, protože díky těmto zkušenostem Meirová dokázala lépe pochopit přistěhovalce, kteří pocházeli z těchto zemí. Pomohlo jí to také lépe odhadnout potřeby nově vzniklého státu. Po emigraci do Palestiny se Golda Meirová aktivně zapojila do činností *Histadrutu* a sháněla potřebné peníze. Zabývala se také intenzivně zajišťováním pracovních míst a bytovou politikou. Věřím, že všechny tyto okolnosti spojené s jejím životem pomůžou čtenáři porozumět její osobě a lépe pochopit vztah mezi sdělovacími prostředky a premiérkou.

Dále tato práce analyzuje mediální obraz premiérky a události, které ovlivnily její politickou kariéru a celý židovský stát, a to z pohledu vybraných deníků. Při porovnání obou deníků jsem došla k závěru, že každý z nich má odlišný pohled a názor na jednotlivé události. V deníku *Davar* je na první pohled zřejmý vliv politické strany *Mapaj*. V jednotlivých článcích je uváděna vláda Goldy Meirové jako správná. Postoj a jednání vlády během Mnichovského masakru a Jomkipurské války jsou podávány tak, aby vyvolaly ve čtenáři důvěru k vládě. Naopak v deníku *Ma'ariv* je pohled spíše kritický. Snaží se vyhledávat vládní chyby a poukazovat na ně. *Ma'ariv* zpochybňuje připravenost bezpečnostní složky *Šin Bet* v Mnichově. Viní izraelskou vládu ze ztráty izraelských olympijských závodníků.

I přesto, že během Jomkipurské války se tyto deníky snažily vyvolat obdobný pocit kontroly nad celou situací, deník *Ma'ariv* připouštěl pochybení. Rozdílný způsob sdělení je zrcadlem společenské rozmanitosti Státu Izrael. Tento

rozdíl setrvává do dnešních dnů. Když se podíváme na současnou politickou situaci, je možné vidět paralely. Mediální prostředí zcela ovlivnilo průběh několika posledních voleb, které stále nejsou uzavřenu kapitolou.

Dne 8. prosince roku 1978 zemřela v osmdesáti letech „matka židovského národa“ Golda Meirová. Jednou z prvních hlav zahraničních států, která vyjádřila upřímnou soustrast, byl tehdejší prezident Egypta Anvar as-Sádát. Ten v roce 1973 spolu s prezidentem Sýrie Hafizem Asadem zahájil Jomkipurskou válku. As-Sádát během svého proslovu označil Goldu Meirovou za „čestného nepřítele“. Zdůraznil, že Meirová významně přispěla k tehdejší snaze o zahájení mírového procesu s Egyptem.¹⁸³ Shodou okolností v předvečer jejího úmrtí odletěl premiér Státu Izrael Menachem Begin na udílení Nobelových cen, kde získal spolu s prezidentem Egypta Anvarem as-Sádátem Nobelovu cenu za mír.¹⁸⁴

Odkaz Goldy Meirové v Izraeli stále přetrvává a je patrný. Její hlavní myšlenkou, kterou jsem se pokusila vyjádřit v této práci, bylo zajištění bezpečnosti židovského státu a zahájení mírového procesu s okolními státy. Ačkoliv Meirová mnohdy působila svým chováním rozporuplně, byla to silná žena, která se snažila obhájit existenci židovského státu. Varovala před terorismem, nabádala k preventivnímu boji s ním a usilovala o mír s arabskými státy.

I v současnosti je židovský stát jedním z nejbezpečnějších míst na světě, a to i přesto, že je neustále ohrožován. Boj s terorismem a jeho prevence je každodenní rutinou bezpečnostních sil Státu Izrael. Tyto neocenitelné zkušenosti jsou zdrojem inspirace pro mnohé státy. Stejně tak snaha o mír je nadále zásadní otázkou existence židovského státu. Současné tzv. „Abrahamovské mírové dohody“ s Bahrajnem, Spojenými arabskými emiráty a Súdánem jsou dědictvím vlády této pozoruhodné ženy. Vše nasvědčuje tomu, že tento odkaz bude

---

¹⁸³ MILTON, R. B. Golda Meir Dies at 80, *Washington Post*.

¹⁸⁴ HOFMANN, P. Golda Meir, 80, Dies in Jerusalem; Israelis Acclaim 'Stalwart Lioness.' *New York Times*.

přetrvávat i nadále, a tím zajistí budoucnost Státu Izrael, tak jak se o to Golda Meirová snažila během své vlády.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

About the Newspaper – *Ma'ariv*. *National Library of Israel* [online]. Nedatováno, [cit. 30. 1. 2021]. Dostupné z: <https://www.nli.org.il/en/newspapers/mar>

Alexander II. *Encyclopædia Britannica* [online]. Nedatováno, [cit. 23. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Alexander-II-emperor-of-Russia>

ARMSTRONGOVÁ, Keren. *Jeruzalém*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999. ISBN 80-7106-348-7.

BAR ZOHAR, Michael – MIŠAL, Nisim. *MOSAD: Nejslavnější operace izraelské tajné služby*. Přeložila: M. Pellarová. Praha: Euromedia Group k. s. – Knižní klub, 2013. ISBN 978-80-242-5694-8.

BLUMFIEL, Blumfield. Feminist Pioneer. *Jerusalem post* [online]. 12. 11. 2009, [cit. 4. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.jpost.com/magazine/feminist-pioneer>

BROŽ, Ivan. *Arabsko-izraelské války 1948–1973*. Praha: Nakladatelství Epoque, 2010. ISBN 978-80-742-5044-6.

BURKETTOVÁ, Elinor. *Golda*. New York: Emet, 2008. ISBN 978-80-254-6648-3.

CLAYBOURNE, Anna. *Golda Meir (Leading Lives)*. Chicago: Heinemann, 2003. ISBN 78-1403408358.

ČEJKA, Marek. *Dějiny moderního Izraele*. Praha: Grada publishing, a. s., 2011. ISBN 978-80-247-2910-7.

ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina*. Brno: Centrum strategických studií, o. s., 2005. ISBN 80-90-33333-9-7.

David Ben Gurion – Biography. *Knesset.gov.il* [online]. Nedatováno, [cit. 4. 3. 2021].

Dostupné z:

https://www.knesset.gov.il/vip/bengurion/eng/bengurion_bioframe_eng.html

DAVIDSON, Margaret. *The Golda Meir Story*. New York: Scribner, 1986. ISBN 978-0684146102.

Eight Knesset. *Knesset.gov.il* [online]. Nedatováno, [cit. 4. 3. 2021]. Dostupné z:

<https://knesset.gov.il/review/ReviewPage3.aspx?kns=8&lng=3>

ELDOR, Rafael. Meir: „Sověti připravovali tuhle válku a snaží se z toho mít prospěch.“

Ma'ariv [online]. 17. 10. 1973, [cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z:

<https://www.nli.org.il/en/newspapers/mar/1973/10/17/01/article/37>

FALLACI, Oriana. *Interview with History*. New York: Liveright Publishing Corporation, 1976. ISBN 0871405903.

Fedayee. *Encyclopædia Britannica* [online]. Nedatováno, [cit. 30. 1. 2021]. Dostupné z:

<https://www.britannica.com/topic/fedayee>

FOXMAN, Abraham H. *The Deadliest Lies: The Israel Lobby and the Myth of Jewish Control*. USA: St. Martin's Press, 2007. ISBN 1403984921.

Gershon Agnon. *Jewish Virtual Library a Project of Aice* [online]. Nedatováno, [cit.

7. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/gershon-agnon>

Golda držela národ v období, kdy skoro nebyla žádná naděje. *Davar* [online].

27. 1. 1983, [cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z:

<https://www.nli.org.il/en/newspapers/dav/1983/01/27/01/article/38>

Golda Meir. *Israel Ministry of Foreign Affairs* [online]. Nedatováno, [cit. 30. 1. 2021].

Dostupné z: <https://mfa.gov.il/mfa/aboutisrael/state/pages/golda%20meir.aspx>

Golda Meir – Prime Minister of Israel. *Encyclopædia Britannica* [online]. Nedatováno,

[cit. 30. 1. 2021]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Golda-Meir>

Golda Meir Reports to Knesset on Relations Between U.S. and Israel. *Jewish*

Telegraphic Agency [online]. 30. 3. 1965, [cit. 18. 3. 2021]. Dostupné z:

<https://www.jta.org/1965/03/30/archive/golda-meir-reports-to-knesset-on-relations-between-u-s-and-israel>

Golda Meir: „Sovětský svaz učí Araby jen k agresivitě.“ *Ma'ariv* [online]. 19. 10. 1973,

[cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z:

<https://www.nli.org.il/en/newspapers/mar/1973/10/19/01/article/14>

Golda Meir: „Vítězství není ještě dosaženo.“ *Davar* [online]. 12. 10. 1973,

[cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z:

<https://www.nli.org.il/en/newspapers/dav/1973/10/12/01/article/5>

Golda Meir: „Vláda zváží jakékoliv návrh na mír a jeho podmínky.“ *Ma'ariv* [online].

14. 10. 1973, [cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z:

<https://www.nli.org.il/en/newspapers/mar/1973/10/14/01/article/76>

Golda Meir: „Zvítězíme a budeme bojovat do našeho vítězství.“ *Davar* [online].

14. 10. 1973, [cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z:

<https://www.nli.org.il/en/newspapers/dav/1973/10/14/01/article/12>

Guide to Israel's political parties. *BBC* [online]. 21. 1. 2013, [cit. 21. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-21073450>

HEADAPOHL, Jackie. Today in Israeli History: Jan. 5, 1930 – Mapai Party Founded. *The Detroit Jewish News* [online]. 5. 1. 2019, [cit. 7. 3. 2021]. Dostupné z: <https://thejewishnews.com/2019/01/05/today-in-israeli-history-jan-5-1930-mapai-party-founded/>

History and Overview of the Labor Party. *Jewish Virtual Library a Project of Aice* [online]. Nedatováno, [cit. 7. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/history-and-overview-of-the-labor-party>

HITZEROTH, Deborah. *The Importance of Golda Meir*. San Diego: Lucent Books, 1998. ISBN 1-56006-090-5.

HOFMANN, Paul. Golda Meir, 80, Dies in Jerusalem; Israelis Acclaim 'Stalwart Lioness'. *New York Times* [online]. 9. 12. 1978, [cit. 15. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1978/12/09/archives/golda-meir-80-dies-in-jerusalem-israelis-acclaim-stalwart-lioness.html>

CHARIF, Josef. Golda Meir sděluje ministrům obsah zprávy komise o Mnichově. *Ma'ariv* [online]. 1. 10. 1972, [cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.nli.org.il/en/newspapers/mar/1972/10/01/01/article/5>

CHARIF, Josef. Izrael chválí německou vládu za rozhodnutí reagovat silou. *Ma'ariv* [online]. 7. 9. 1972, [cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.nli.org.il/en/newspapers/mar/1972/09/07/01/article/31>

Israel Counter-Terrorism: Targeted Killings of Terrorists (1956 – Present). *Jewish Virtual Library a Project of Aice* [online]. Nedatováno, [cit. 7. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/israeli-targeted-killings-of-terrorists>

Israel Society & Culture: The Histadrut. *Jewish Virtual Library a Project of Aice* [online]. Nedatováno, [cit. 7. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/the-histadrut>.

JOHNSON, Paul. *Dějiny židovského národa*. Praha: Leda, 2011. ISBN 978-80-7335-229-5.

JOHNSTON, Scott, D. Major Party Politics in a Multi-Party System: the Mapai Party of Israel. *II Politic*, roč. 30, 1965, č. 2, str. 331–347.

KAHANA, Jehošua. Šin Bet nebyli připraveni k možnému teroristickému útoku. *Ma'ariv* [online]. 28. 9. 1972, [cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.nli.org.il/en/newspapers/mar/1972/09/28/01/article/3>

KLEDMAN, Stephen. Golda Meir: She Lived for Israel. *Washington post* [online]. 9. 12. 1978, [cit. 4. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/archive/local/1978/12/09/golda-meir-she-lived-for-israel/de317348-5121-46a3-8d1c-5608cbc73eda/>

KRUPP, Michael. *Sionismus a Stát Izrael*. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s. r. o., 1999. ISBN 978-80-7021-265-3.

LEVI, Cvi. Wilson: „Golda získala podporu na zasedání socialistických vůdců.“ *Ma'ariv* [online]. 12. 11. 1973, Dostupné z: <https://www.nli.org.il/en/newspapers/mar/1973/11/12/01/article/20>

Lohamei Herut Israel (Lehi or Stern Gang). *Jewish Virtual Library a Project of Aice* [online]. Nedatováno, [cit. 7. 3. 2021]. Dostupné z:

<https://www.jewishvirtuallibrary.org/lo-x1e25-amei-x1e24-erut-israel>

LUŇÁK, Petr. Spojenci v krizi: Suez a Jom Kippur. *Dějiny a současnost*, roč. 21, 1999, č. 2, s. 36–41.

MAISLEN, Moše. Vláda zvaží možnosti a podmínky příměří. *Davar* [online].

14. 10. 1973, [cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z:

<https://www.nli.org.il/en/newspapers/mar/1973/10/14/01/article/76>

MARTIN, Ralph. G. *Golda: Golda Meir, the romantic years*. New York: Macmillan Publishing Company, 1988. ISBN 0-684-19017-6.

MATETIJAHU, Peled. Tři není odpověď. *Ma'ariv* [online]. 20. 10. 1972,

[cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z:

<https://www.nli.org.il/en/newspapers/mar/1972/10/20/01/article/124>

MEDDING, Petr, Y. *Mapai in Israel: Political Organisation and Government in a New Society*. New York: Cambridge University Press, 2010. ISBN 9780521084925.

MEDZINI, Meron. *A Political Biography*. Německo: De Gruyter Oldenbourg, 2008.

ISBN 3110487349.

MEDZINI, Meron. Golda Meir and Media. *Kesher*, 2009, č. 39, s. 25–33.

MEIR, Golda. *My Life*. New York: G.P. Putnam's Sons, 1975. ISBN 399-11669-9.

MILTON, R. Benjamín: Golda Meir Dies at 80. *Washington post* [online]. 9. 12. 1978, [cit. 4. 3. 2021]. Dostupné z:

<https://www.washingtonpost.com/archive/politics/1978/12/09/golda-meir-dies-at-80/395441fe-7d51-448b-b1ba-662cf8fc06a1/>

Mossad – Israeli intelligence agency. *Britannica* [online]. Nedatováno, [cit. 4. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Mossad>

Munich Olympic Massacre: Background & Overview. *Jewish Virtual Library a Project of Aice* [online]. Nedatováno, [cit. 7. 3. 2021]. Dostupné z:

<https://www.jewishvirtuallibrary.org/background-and-overview-munich-olympic-massacer>

Nebyli jsme překvapeni, není pochyb o našem vítězství. *Davar* [online]. 7. 10. 1973, [cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z:

<https://www.nli.org.il/en/newspapers/dav/1973/10/07/01/article/5>

NEWMAN, Jaákov – SIVAN, Gavri‘el. *Judaismus od A do Z.: slovník pojmů a termínů*. Praha: Sefer, 2009. ISBN 8090089534.

OMER-MAN, Michael. The week in History: The Palestine Post’ is established. *Jerusalem post* [online]. 12. 11. 2009, [cit. 4. 3. 2021]. Dostupné z:

<https://www.jpost.com/features/in-thspotlight/this-week-in-history-the-palestine-post-is-established>

PEARSON, Erica. Operation Wrath of God – Israeli assassination campaign. *Britannica* [online]. Nedatováno, [cit. 4. 3. 2021]. Dostupné z:

<https://www.britannica.com/topic/Operation-Wrath-of-God>.

POGREBIN, Letty Cottin. „Golda Meir“. *Jewish Women: A Comprehensive Historical Encyclopedia*. *Jewish Women’s Archive* [online]. 20. 3. 2009, [cit. 4. 3. 2021]. Dostupné z:

<https://jwa.org/encyclopedia/article/meir-golda>

Sayeret Matkal. *IDF* [online]. Nedatováno, [cit. 7. 3. 2021]. Dostupné z:
<https://www.idf.il/en/minisites/sayeret-matkal/>

SEGEL, Mark. Golda vyzývá Brity, aby se poučili z tragédie v Mnichově. *Davar* [online]. 16. 1. 1976, [cit. 22. 3. 2021]. Dostupné z:
<https://www.nli.org.il/en/newspapers/dav/1976/01/16/01/article/18>

SEGEV, Tom. *One Palestine Complete: Jews and Arabs under the British Mandat*. New York: Picador, 2001. ISBN 0805065873.

School Named for Golda Meir. *The New York Times Archives* [online]. 13. 1. 1979, [cit. 4. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1979/01/13/archives/school-named-for-golda-meir.html>

STERN, Bat-Sheva Margalit. „Histadrut.“ Jewish Women: A Comprehensive Historical Encyclopedia. *Jewish Women's Archive* [online]. 20. 3. 2009, [7. 3. 2021]. Dostupné z:
<https://jwa.org/encyclopedia/article/histadrut>

SWITCHKOW, Luis J. – GARTNER, Lloyd P. *History of the Jews in Milwaukee*. Philadelphia: Jewish Publication Society of America, 1963. ISBN: neuvedeno.

SYRKIN, Marie. *Golda Meir: Israel leader*. New York: G. P. Putnam's Sons, 1969. ISBN 76-94238.

ŠAPIRA, CUR – ŠPRINGER, Jaakov – RIMANO, Josef. Meir: Uděláme vše, abychom byli chráněni. *Davar* [online]. 13. 10. 1972, [cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z:
<https://www.nli.org.il/en/newspapers/dav/1972/10/13/01/article/10>

ŠOLLEROVÁ, T. *Golda Meirová: židovské kořeny v jejím politickém díle*. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2016.

TARANT, Zbyněk. *Československý churban – Mnichovská dohoda a druhá československá republika optikou sionistického jišuvu v Palestině (1938–1939)*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2020. ISBN 978-80-261-0935-8.

TERNER, Erich. *Dějiny státu Izrael*. Pardubice: KORA, 1991. ISBN 80-901092-0-9.

Válka s terorismem nemůže mít jenom obranný charakter. *Davar* [online]. 17. 10. 1972, [cit. 5. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.nli.org.il/en/newspapers/dav/1972/10/17/01/article/1>

Vysílání v televizi pro národ. *Davar* [online]. 12. 10. 1973, [cit. 21. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.nli.org.il/en/newspapers/dav/1973/10/12/01/article/17>

WEITZ, Yechiam. Golda Meir. Israel Fourth Prime Minister (1969–74). *Middle Eastern Studies*, roč. 47, 2011, č. 1, str. 43–61.

WOLFF, Laurence. The Reform Movement in Israel: Past, Present and Future. *Israel Movement for Progressive Judaism* [online]. 18. 6. 2018, [cit. 8. 4. 2021]. Dostupné z: <http://www.reform.org.il/eng/About/NewsItem.asp?ContentID=3704>

Worker's Party of Eretz Yisrael (Mapai). *Knesset. gov.il* [online]. Nedatováno, [cit. 4. 3. 2021]. Dostupné z: https://www.knesset.gov.il/faction/eng/FactionPage_eng.asp?PG=77

Yom Kippur War. *Encyclopædia Britannica*. [online]. Nedatováno, [cit. 4. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Yom-Kippur-War>

ZOUPĽNA, Jan. *Od Jišuvu k Izraeli: Formování izraelských mocenských elit 1919–1949*. Praha: Libri, 2007. ISBN 8072773367.

RESUMÉ

This bachelor's thesis, entitled "Golda Meir and the Media Image of the Yom Kippur War and the Munich Massacre from the perspective of Israeli newspapers *Davar* and *Ma'ariv*", analyzes the political and social significance of Golda Meir. The thesis also investigates Golda Meir's media image, including how her policies were covered in the Israeli press – the Labor daily *Davar* and the non-affiliated daily *Ma'ariv* – during the Yom Kippur War of 1973 and the 1972 Munich Massacre. The thesis concludes with a comparison of these two media sources.

SEZNAM PŘÍLOH

1. Spoléháme na armádu, že porazí nepřítele. *Ma'ariv* [online]. 7. 10. 1973, [cit. 14. 2. 2021]. Dostupné z:
<https://www.nli.org.il/en/newspapers/mar/1973/10/07/01/article/45>
2. Nebyli jsme překvapeni, není pochyb o našem vítězství. *Davar* [online]. 7. 10. 1973, [cit. 13. 2. 2021]. Dostupné z:
<https://www.nli.org.il/en/newspapers/dav/1973/10/07/01/article/5>

PRÍLOHY

Příloha č. 1. Úryvek z deníku *Ma'ariv* ze dne 7. 10. 1973.

Print Date: 14 February 2021 Title: Maariv - מעריב, 7 October 1973 ----- "Historical Jewish Press", The National Library of Israel and Tel Aviv University

הודעת ראש הממשלה „אנו בוסחים ברוחו ובכוחו של צה"ל להכריע את האויב“

אנרתי ישראל, היום, בסמוך לשעה שתיים אחר הצהריים, פתחו צבאות מצרים וסוריה בהתקפה נגד ישראל. הם ערכו סדרה של תקימות מן האוויר, בשיריונים ובארטילריה, במיני וברמת הגולן. צה"ל נלחם והודף את ההתקפה. לאויב גרמו אבידות רציניות. שליטי מצרים וסוריה הכננו זה זמן רב את המרה המסקת האש. ברוב שפלותם מפיצים התוקפים את השקר כי ישראל פתחה באש, אך חידוש הקרבות ושפיכות הדמים, הוא כולו על אחריותם.

אויבנו קיוו להפתיע את אנרתי ישראל ביום הכיפורים. עת כה רבים שרויים בתענית ומתפללים בבתי מנסה. תוקפינו חשבו שביום הכיפורים לא נהיה ערוכים להשיב מלחמה שערת. אנו לא הופתענו.

זה ימים אחדים נודע לשירותי המודיעין של ישראל כי צבאות מצרים וסוריה נערכים להתקפה משולבת. סיוורים של צה"ל גילו כי בסמוך לתעלת סואץ וכן ברמת הגולן רוכזו כוחות צבאיים גדולים במערך של מתקפה. מימצאי הסיוורים אימתו את הידיעות. כוחותינו נערכו כגדרש כנגד הסכנה.

אין לנו ספק בנצחוננו, אך לפי הכרתנו — חידוש התוקפנות המצרית-סורית כמיה כמעשה טירוף. אמרנו למנוע את ההתלקחות. פנינו אל גורמים מדיניים בעלי השפעה, במטרה שיפעלו למניעת היוזמה הנפשעת של שליטי מצרים וסוריה.

בעוד זמן הבאנו לידיעת גורמים מדיניים ידידותיים את הידיעות הבדוקות על התוכניות לפתוח במתקפה נגד ישראל.

קראנו להם לעשות למניעת המלחמה. ואולם, המתקפה המצרית-סורית התחילה כאמור, צה"ל ערך להדוף את התקפת האויב. מבעוד בוקר אושר והחל בגיוס הלקי של כוחות המילואים.

בהתחשב בחומרת הידיעות נאלצתי לכנס את הממשלה לישיבה בעצם יום הכיפורים. המתקפה התחילה תוך כדי הישיבה. הממשלה הסמיכה את צה"ל לפעול בחזיתות האש כפי שמתחייב מצרכי המערכת, להטות הנצחון לשרים ניתנה הסמכות להוציא את צווי החירום ההדרושים. אנרתי ישראל!

אין זו הפעם הראשונה שאנו עומדים במבחן של מלחמה שנכפתה עלינו. אין לי כל ספק שאיש לא ייתפש לבתלה. מחמת הגיוס ודאי ייגרמו קשיים והפרעות בשגרת החיים והעבודה. אך כבעבר כן עתה, יש לקבל קשיים אלה מתוך הכרה מלאה. כולנו נקראים להתנהגות אחראית וממושמת. עלינו להיות נכונים לכל עול וקרוב הנדרשים בהגנה על עצם קיומנו, חרותנו ועצמאותנו. נחנהג כראוי לבנינו, חיילי ישראל, העושים בגבורה את חובתם — במטוסים, בשיריונים, בסמינות ליד החזיתות, בכל היחידות והשרותים, במצובים, בישובים בקווי האש בכל הנזרות. אנו בוטחים בכל לב ברוחו ובכוחו של צה"ל להכריע את האויב. נצהינו של צבא הגנה לישראל — בו הערובה הבטוחה לחיים ולשלום.

Пříloha č. 2. Úryvek z deníku *Davar* ze dne 7. 10. 1973.

Print Date: 13 February 2021 Title: Davar - דבר, 7 October 1973 ----- "Historical Jewish Press", The National Library of Israel and Tel Aviv University

ראש הממשלה בשידור לציבור לא הופתענו – אין ספק בנצחוננו

שליטי מצרים וסוריה. כעוד זמן הבאנו לידיעת גורמים מדיניים וידידותיים את הידיעות הבדוקות על התכניות לפתוח במיתקפה. קראנו להם לעשות למניעת המלחמה. ואולם המיתקפה המצרית סורית החלה.

כאמור, צה"ל ערוך להדוף את התקפת האויב. מכבוד בוקר אושר והוחל בגיוס חלקי של כוחות מילואים. בהתחשב בחומרת הידיעות נאלצתי לכנס את הממשלה לישיבה בוצע יום הכיפורים. המיתקפה החלה תוך כדי הישיבה.

הממשלה הסמיכה את צה"ל לפעול בחזיתות האש, כפי שמתחייב מצרכי המערכה להשגת הנצחון. לשרים ניתנה הטמ"כות להציג את צווי החירום הנדרשים. אורחי ישראל,

אין זו הפעם הראשונה שאנו עומדים במבחן של מלחמה שגכפתה עלינו. אין לי כל ספק שאיש לא ייתפס לבהלה. מחמת הגיוס ודאי ייגרמו קשיים והפרעות בשיגרת החיים והעבודה – אך כבעבר כן עתה יש לקבל קשיים אלו מתוך חכמה מלאה.

כולנו נקראים להתנהגות אחראית וממושמת. עלינו להיות נכונים לכל עול וקרוב הנדרשים להגנה על עצם קיומנו, חרותנו ועצמאותנו. נתנהג כראוי לבנינו חיילי ישראל העושים בגבורה את חובתם – במטוסים, בשריונים, בספינות, ליד החותרים, בכל היחידות והשירותים, במוצבים ובשוכבים, בקווי האש – בכל הגזרות.

אנו בוטחים בכל לב ברוחו וכוחו של צה"ל להכריע את האויב.

נצחוננו של צבא ההגנה לישראל – בו הערובה הבטחה לחיים ולשלום.

ראש הממשלה גולדה מאיר פנתה לאחר השעה שש במוצאי יום הכיפורים, ברדיו ובטלוויזיה, אל הציבור, והרי דבריה: היום בסמוך ל־2 אחר הצהרים פתחו צבאות מצרים וסוריה בהתקפה נגד ישראל. הם ערכו סדרה של תקיפות מהאוויר, משריונים ובארטילריה, בסוני ובממת הגולן. צה"ל מוכן והודף את ההתקפה. לאויב נגרמו אבידות רציניות.

שליטי מצרים וסוריה הכינו זה זמן רב את הפרת הפסקת האש. ברוב שפלותם הם קיוו להפתיע את אורחי ישראל ביום הכיפורים, עת כה רבים שרויים בתענית ומתפללים בבתי הכנסה. תוקפינו חשבו שביום הכיפורים לא נהיה ערוכים להשיב מלחמה שעה. אנו לא הופתענו.

מזה ימים אהדים נודע לשירותי המודיעין, כי צבאות מצרים וסוריה נערכים להתקפה משולבת. סיוורים של צה"ל גילו, כי סמוך לתעלה סואץ וכן ברמת הגולן רוכזו צבאות גדולים במערך של מיתקפה. ממצאי הסיוורים אימתו את הידיעות כוחותינו נערכו כנדרש כנגד הסכנה. אין לנו ספק בנצחוננו. אך לפי הכרנו הידוש התוקפנות המצרית-סורית כמוהו כמעשה טירוף.

אמרנו למנוע את ההתלקחות, פנינו אל גורמים מדיניים בעלי השפעה במטרה שיפעלו למניעת היוזמה הנפשעת של